

TA DOKUMENT JE **IZBOR ODZIVOV JAVNOSTI**, KI NASLAVLJAJO VARUHA PRAVIC GLEDALCEV IN POSLUŠALCEV IN JE NAMENJEN ZA OBVEŠČANJE UREDNIKOV OZIROMA UREDNIŠTEV RTV SLOVENIJE TER SEZNANJANJE OBČINSTVA Z OBRAVNAVO NJIHOVIH ODZIVOV. VSEBINE ALI DELOV VSEBIN NI DOVOLJENO UPORABLJATI V NOBENEM DRUGEM KONTEKSTU.

MESEČNO POROČILO O ODZIVIH OBČINSTVA

MAJ 2020

Povzetek odzivov in odgovorov z izbranimi poudarki, mnenja in priporočila, statistika

Objava na spletnem naslovu www.rtv slo.si/varuh: 8. 6. 2020

Končna redakcija: 8. 6. 2020

Pripravili: Ilinka Todorovski, Eva Semič

Poudarki v odzivih in odgovorih ter mnenja in priporočila za maj 2020

Trend nadpovprečnega odzivanja na vsebine RTV Slovenija, zlasti televizijske, se je nadaljeval. Največ odzivov je bilo v povezavi s poročanjem, preiskovanjem in komentiranjem družbenih razmer v času koronavirusne epidemije.

Varuhinja je zapisala več mnenj, med drugim o ločnici med navajanjem dejstev in komentiranjem (O verskih obredih ob izteku epidemije, Prvi program Radia Slovenija), o objavljanju raziskav javnega mnenja (Razlaga javnomnenjskih anket, drugič, MMC), o upoštevanju različnih vlog nastopajočih in dolžnosti razkritja tistih, ki lahko vplivajo na razumevanje vsebine (O dveh aprilskih in eni majski oddaji Tarča, Informativni program TV Slovenija).

Ob robu pritožb glede objave RTV-vsebine na spletni strani zasebnega medija in objav zaposlenih in drugih sodelavcev RTV Slovenija na družbenih omrežjih je varuhinja spomnila na dosedanje notranjo razpravo in prizadevanja za ureditev področja.

Pritožba poslušalke, ki radijske vsebine spremlja prek spleta, je pripeljala do sistemske ureditve vpisa vsebin v spletni arhiv, pritožba uporabnika glede mobilne aplikacije RTV 4D pa do odprave napake pri TV-vsebinah s tolmačem.

Kazalo vsebine

TELEVIZIJA SLOVENIJA	4
I. INFORMATIVNI PROGRAM	4
O dveh aprilskih in eni majski oddaji Tarča.....	4
Poročanje o vladi in kolesarskih protestih.....	8
Intervju s premierjem in pogovor z opozicijo.....	11
Nekonsistentno o domovih za ostarele?.....	13
Odmevi: vprašanje komisarju Lenarčiču.....	15
Odmevi: pogovor s komentatorjema.....	16
Minister o nakupu ventilatorjev.....	17
Pogovor na predvečer praznika.....	19
Je kritika predsednika države dovoljena?.....	21
Gledalka: preskromno poročanje s Koroškega.....	22
Kdo je osvobodil Prekmurje?.....	23
Pohvale za Intervju, Zrcalo tedna in Odmeve.....	24
II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM	25
Prenosi maš na TV Slovenija.....	25
Gledalec: preveč ameriških filmov!.....	26
Genialna prijateljica – nova sezona.....	27
Spored predvajanja serij ne drži!.....	27
Pohvali za posnetek partizanskega koncerta.....	28
Dokumentarca ni v spletnem arhivu, zakaj?.....	28
III. ŠPORTNI PROGRAM	29
Počasni posnetki športnih nastopov.....	29
IV. PROGRAM PLUS	30
Pohvale za oddaji Dobro jutro in Zvezdana.....	30
V. SPLOŠNO	30
Oddaje o EU in evropskih vsebinah.....	30
O ravnanju z masko in umivanju rok.....	31
Kdo govori in iz katere stranke je?.....	32
RADIO SLOVENIJA	34
I. RADIO PRVI	34
O verskih obredih ob izteku epidemije.....	34
Premalo evropske glasbe?.....	35

II. VAL 202.....	36
Pohvala za komentar, pomislek o osebnem razkritju.....	36
Netočna izjava glede športne politike.....	37
MMC	37
I. NOVINARSKÉ VSEBINE.....	37
Kako točno je dovolj točno o koronskem turizmu?.....	37
Objave v angleščini morajo biti prevedene!	39
Razlaga javnomnenjskih anket, drugič.....	39
II. UPORABNIŠKE VSEBINE	40
Uporabniški komentarji na portalu rtvslo.si	40
Nepripravna vsebina na blogih rtvslo.si, drugič	41
III. STORITVE	42
Pomanjkljive informacije o arhivskih vsebinah.....	42
Teletekst na mobilnem telefonu.....	42
(Ne)tolmačene oddaje na RTV 4D.....	43
RTV SLOVENIJA	43
I. JEZIKOVNA KULTURA	43
Jezikovni, prevodni in govorni spodrsaljaji ali slabosti	43
II. OGLAŠEVANJE	46
O kakovosti oglasnih sporočil.....	46
III. SPLOŠNO.....	46
Objava RTV-vsebine na portalu drugega medija	46
Ko ertevejevec na omrežjih blati druge ali izraža politično mnenje.....	47
Za neodvisno in kritično poročanje.....	50
Peticija proti plačevanju RTV prispevka	51
IV. VARUHINJA.....	52
Predstavitev letnega poročila Svetu delavcev	52
PRILOGA	53
Priloga 1: O verskih obredih ob izteku epidemije.....	53
Priloga 2: Objava RTV-vsebine na portalu drugega medija	55
STATISTIKA	59

TELEVIZIJA SLOVENIJA

I. INFORMATIVNI PROGRAM

O dveh aprilskih in eni majski oddaji Tarča

Varuhinja je tudi maja prejela 12 odzivov na aprilski Tarči o nabavi zaščitne opreme. Pritožniki so menili, da oddaji nista bili celoviti, da novinarji niso preverili vseh prikazanih podatkov, nekatere pa je zmotilo vodenje oddaje. Primeri:

»Pravilo, da se v pogovoru ne vpada v besedo, osvojijo že otroci še preden se naučijo umetnosti branja in pisanja. Ni verjetno, da bi se takega zdrsa, kakršnega si ne smejo privoščiti niti osnovnošolski otroci, izobražena in drugače v govoru spretna novinarka ne zavedala. Težko si je ta očiten spodrseljaj razlagati drugače, kot da gre za zavestno in namerno manipulacijo. Če se v katerem koli pogovoru želi priti do resnice, to ne gre brez upoštevanja določenih standardnih pravil, ki v tej Tarči niso bila upoštevana. Ob taki oddaji, kot je bila Tarča, postajam pozoren, da je pri javni televiziji podobnih manipulacij več, čeprav niso vedno tako očitne. Ker s plačevanjem TV prispevka tudi sam dejansko podpiram takšno početje, se ob tem nehotenem samoponiževanju občutim osebno prizadet. Prosim vas, da o tej moji osebni prizadetosti in neodobravanju obvestite odgovorne.« **(J. D.)**

»Po ogledu Tarče z dne 30.4.2020 in ogledu Twitter sporočil lastnika podjetja Geneplanet menim, da bi ekipa Tarče glede na občutljivost časa, v katerem smo se pred mesecem dni nahajali in iz katerega počasi izstopamo, resnično morala preveriti čim več dejstev in strani. Dejstvo je, da so času epidemije vladale »vojne« razmere, v tem času so pač cene zaščitne opreme podivjale, na trgu je bilo marsikaj in to so doživele tudi druge države. Zdi se mi neverjetno, da novinarji Tarče na to niso bili sposobni korektno opozoriti.« **(A. P.)**

»Raziskovalno novinarstvo, ki so ga prikazali v Tarči ni postreglo s trdnimi dokazi! Po dveh Tarčah v skupni dolžini dveh ur nam gledalcem še vedno ni niti malo jasno, kako so nepravilna naročanja dejansko potekala in kako so odstopala od predvidenih postopkov. Dejstva so bila podana senzacionalistično. Voditeljica je neprimerno prekinjala govorce. Oddaja ni osvetlila morebitnih vojnih dobičkarjev, temveč je samo prilivala olja na ogenj histerije, ki jo v medijskem prostoru spremljamo že nekaj tednov. Oddaja Tarča bi lahko bila izdelek kakšne komercialne televizije. Nikakor pa ne RTV, ki postavlja standarde v slovenskem novinarstvu.« **(J. K.)**

»Nesposodobno je poročanje novinarjev RTVSLO, ki ne le 45 minut ne dajo besede gostu, ki je tudi minister, temveč ne dovolijo niti tega, da bi svojo misel zaključil v celovito enoto.« **(A. P.)**

»V naprej povem, da podpiram takšne oddaje (kot so bile o bančni luknji ali pa o žilnih opornicah). Se mi pa zdi povsem nekorektno in nesprejemljivo, da voditeljica gostom sugerira odgovore in v naprej de facto obsodi goste da so krivi, ne pusti pa jim do besede, da bi pojasnili svoja stališča. S tem meni kot gledalcu ne omogoča pridobivanja objektivne in celovite informacije pač pa me prepričuje (če nekoliko poenostavim in pretiram): Ivan Gale je svetnik, ostali pa ste kradljivci. Vrhunec njene arogantnosti pa je bilo, ko je postavila vprašanje gospodu Toninu in mu ni dala niti 10 sekund da odgovori, ko je že razlagala da ni časa za njegove odgovore. Ponovno, nesprejemljivo in neprofesionalno. Prav tako se mi zdi bizarno, da se kot neodvisnega strokovnjaka povabi simpatizerja druge politične opcije.« **(M. S.)**

Varuhinja je gledalcem posredovala povezavo na mesečno poročilo za april, v katerem je o oddajah napisala daljše mnenje (Raziskovalno novinarstvo in polemična razprava, str. 18).

Prispelo je tudi nekaj odzivov na majsko Tarčo (14. 5.) z naslovom Kaj preiskujejo policija, tožilstvo, FURS, računsko sodišče, KPK in druge institucije? Trije gledalci so opazili, da gostja, predsednica Združenja proizvajalcev in distributerjev medicinskih pripomočkov in opreme Slomed, ni bila predstavljena tudi kot so-direktorica podjetja Tosama, ki je pred epidemijo tudi sodelovalo v dobavi zaščitne opreme.

»Podjetje Tosama d.o.o. in njegova direktorica imata tako (sploh nasproti konkurenčnim podjetjem, ki so posle dobave zaščitne opreme po 13.3.2020 dobili) neposreden interes, da otežita poslovanje konkurenci pri pridobivanju poslov na tem področju. 6. marca 2020 so predstavniki MGRT celo obiskali podjetje Tosama d.o.o. v zvezi z morebitno proizvodnjo mask v tem podjetju, a do te proizvodnje ni prišlo, ker je podjetje za dobavo strojev zahtevalo državne subvencije in pomoč, proizvodnja bi pa bila mogoča šele avgusta 2020. Podjetje Tosama d.o.o. ima tudi osebno zamero do Janeza Janše, saj jim je njegova vlada leta 2012 odrekala izplačilo državne pomoči in jamstev "za prestrukturiranje" v vrednost več kot 5 milijonov evrov. (...)

Žalosti me, da v oddaji Tarča na TVSLO niste gospe Šimnic Šolic predstavili tudi kot direktorice podjetja Tosama d.o.o. in tako tudi njenega konflikta interesov. Tako ste povsem zavedli javnost, saj se je ustvaril napačen vtis, da je gospa tam v strokovni, neodvisni vlogi (čeprav je predsednica lobističnega združenja).

Žalosti me tudi, da ozadja, interesov in zgodovine ter morebitnih motivov svojih gostov in virov pogosto sploh ne preverite (t.i. vetting). Ali pa to naredite, a potem zaradi lastne agende javnost nalašč zavedete? Če pa je to res, bo to imelo ogromne implikacije in posledice na političnem, civilnodružbenem in medijskim področju, sploh pa v sami RTV. **(G. M.)**

»Še par besed o Tarči - nimam nobenih težav z odkrivanjem nepravilnosti v delovanju vlade - vendar pa mora bi to poročanje celovito - ne smejo se izpušati podatki, ki bi podrli scenarij. Navedel bom sledeče primere - v prvi oddaji Tarča je sodeloval Gale

kot zvizgač čeprav gre za skesenca - saj je podpisal kar nekaj pogodb. V drugi oddaji Tarče ste imeli zdravnika, ki je govoril o respiratorjih - pozabili pa ste omeniti, da je zdravnik sodeloval pri pisanju programa LMŠ in bil celo njihov mogoči kandidat za zdravstvenega ministra. V tretji oddaji pa ste gostili strovnjakinjo za zaščitno opremo - pozabili pa ste omenit, da je ona direktorica Tosame, se pravi podjetja, ki ni dobilo posla z državo. Če bi bile zadeve omenjene v oddajah bi ljudlje dobili povsem drugačno sliko.« (J. L.)

Pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič**:

»V oddaji, ki je potekala v živo, smo imeli v scenariju tudi vprašanje o razlogih, zakaj uveljavljeni dobavitelji, med katerimi je Tosama, niso uvozili potrebne opreme, vendar ob živahni razpravi in omejeni dolžini oddaje do tega dela nismo prišli. Tudi sicer je gospa Šimnic Šolinc med gosti v oddaji govorila daleč najmanj in tudi njena morebitna odsotnost ne bi v ničemer spremenila vsebine in dejstev, ki smo jih navajali in pridobili iz dokumentacije. Podjetje Tosama, katerega direktorica je tudi Šolinčeva, se med epidemijo sploh ni potegovalo za dobavo opreme, prav tako pa gospa Šolinc ni komentirala ne izbora dobaviteljev, ne cen.

Vse naše oddaje analiziramo in o dilemah, povezanih z vsebinami in gosti opravimo temeljito in odgovorno razpravo. Vsekakor naš namen ni bil zavajanje gledalcev, pač pa osvetlitev dilem glede kakovosti dobavljene zaščitne opreme in na tem področju je gospa Šimnic Šolinc strokovnjakinja. Kako je z doseganjem standardov pri zaščitni opremi sicer raziskujemo še naprej, saj je očitno na evropskem in tudi slovenske trgu precej zaščitne opreme brez ustreznih certifikatov.«

Odgovor **varuhinje**, ki vsebuje **MNENJE**:

»Glede oddaje, ki je bila na sporedu 14. maja, vam pritrjujem, da je manjkala pomembna informacija za razumevanje razprave, in sicer, da je nastopajoča predsednica Združenja proizvajalcev in distributerjev medicinske opreme Mojca Šimnic Šolinc tudi direktorica Tosame, enega od podjetij, zainteresirano za posel z maskami.

Menim, da ljudje v življenju opravljamo različne vloge. Medij ni dolžan vselej naštevati vseh vlog. Potrebno pa je razkriti tiste, ki lahko vplivajo na pozicijo govorca oz. razumevanje njegovih argumentov in stališč. O tej pomanjkljivosti oz. napaki sem govorila z odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija Manico J. Ambrožič.«

Bralec **P. P.** pa je bil kritičen do voditeljičinega vprašanja gostu iz družbe Acron, zakaj je najel odvetniško družbo, če je vse zakonito in transparentno.

»Novinar(ka) torej nekoga sumi, da je »kriminalec«, ker ima odvetnika. Tak(a) novinar(ka) enostavno ne sodi na javno televizijo. Saj nismo v letu 1945, pa tudi v

sedemdesetih letih prejšnjega stoletja ne! Javna televizije torej zavestno odvrta ljudi od strokovne pomoči, ko so deležni (medijskega) pregona! Berite Ustavo!«

Odgovor **Manice J. Ambrožič**, odgovorne urednice Informativnega programa:

»Odziv gledalca se nanaša na vprašanje voditeljice oddaje Tarča Samu Lampretu, direktorju družbe Acron. Oddaja je bila na sporedu 14. maja letos. Voditeljica sogovornika ni sumila, da je kriminallec, ker je najel odvetnika. To je sodba gledalca.

V oddaji je direktor družbe Acron pojasnjeval, kako so potekali posli, povezani z nabavo zaščitne opreme in temu so bila namenjena tudi vprašanja voditeljice. Osvetljevanju poslov z zaščitno opremo.

Na vprašanje, ali pozna Mitjo Terčeta, koordinatorja vladne medresorske skupine, ki je usklajevala nabave, je g. Lampret pojasnil, da Terčeta pozna, da se je z njim srečal enkrat, da z njim nima nobenih povezav ter da ga ni videl že sedem let. Na vprašanje, zakaj je najel odvetniško družbo, če je vse zakonito in transparentno, je g. Lampret odvrnil, da zato, ker so se v medijih začeli pojavljati očitki, da imajo maske ponarejene certifikate. Direktor družbe Acron je pojasnil, da so za maske dobili potrdilo družbe Bureau Veritas.«

Varuhinja je v vednost prejela tudi pohvale in čestitke namenjene voditeljici in novinarski ekipi oddaje Tarča:

»Najprej vsa pohvala gospe Eriki Žnidaršič in seveda vsem, ki ji pri njenem raziskovanju pomagajo! Pohvala tudi ostalim novinarjem, ki so še trdno na svojih nogah s pokončno hrbtenico!!!« **(F. C.)**

»Niso edina vlada, ki jo je kriza doletela in dovolj je zaposlenih po raznih ministrstvih, ki bi morali biti sposobni pripraviti vse ustrezno, vključno z zakonodajo. Itak je vse, ker »delijo«, davkoplavevalski denar. Menda ne mislijo, da državljani tega ne vemo. O, vemo in se bojimo, kdo bo reševal prihajajočo gospodarsko krizo- ob ministru, ki ne zna povedati dveh normalnih stavkov. Kot papagaj je ponavljal vedno isti stavek na jasna vprašanja ... Vse čestitke voditeljici Tarče!!!« **(V. Š.)**

»Predvsem v zadnjem obdobju (cca eno leto) so oddaje Tarča voditeljice ge. Žnidaršič res dobre, kritične in tudi načini vodenja so zares ustrezni!« **(M. S.)**

Tri gledalce je zanimalo, zakaj v prvem majskem tednu v četrtekovem terminu ni bilo Tarče:

»V četrtek, 07.05.2020 ob 20 uri, sem kot običajno pričakovala novo oddajo Tarča, ki jo vodi ga. Erika Žnidaršič, vendar oddaje ni bilo. Namesto nje, je bila na sporedu oddaja Globus. Razloga za to ne poznam, vendar upam, da oddaja ni bila ukinjena (kot je bil ukinjen Studio City; sedaj je spet na sporedu za kar se vam zahvaljujem)!« **(S. M.)**

Prosim za informacijo, kaj se dogaja z oddajo Tarča in novinarko Eriko Znidaršič glede na okupacijo RTV s strani trenutne oblasti? **(G. T.)**

Odgovor **varuhinje** glede nepredvajanje oddaje Tarča:

»Glede četrtkovega večera na TV SLO1 pojasnujem, da je med 20. in 22. uro na sporedu Studio 3, ki ga pripravlja Informativni program. V običajnih razmera se v okviru Studia 3 v dveh urah zvrstijo tri oddaje: raziskovalno-polemična Tarča, zunanjepolitični Globus in gospodarska Točka preloma. Velikokrat pa se zaradi teže posameznih vsebin takšna struktura spremeni: imeli smo že dvourne Globuse ali pa dvourne Tarče. Ker Globus že zelo dolgo ni bil na sporedu, ekipa Tarče pa pripravlja nove programske vsebine, je bila četrtkova shema takšna, kot ste opazili.

Dodajam, da se oddaje RTV Slovenija (radijske, televizijske) ne ukinjajo kar tako, ampak je to mogoče le s spremembo Programsko-poslovnega načrta (PPN), ki ga vsako leto pripravijo uredniki in vodstvo, potrdi pa Programski svet RTV Slovenija.«

Poročanje o vladi in kolesarskih protestih

Varuhinja je prejela devet odzivov (štiri po telefonu) na poročanje Informativnega programa TV Slovenija o petkovih kolesarskih protestih. Gledalci so zatrjevali, da novinarji solidarizirajo s protestniki in jih spodbujajo k protestom, kar z vidika nepristranskosti ni primerno.

»Žalostijo me njihove enostranske in izrazito selektivne informacije ter vsebine, še posebej pa njihovi komentarji. Situacija, tako politična, zdravstvena in ekonomska - in še kakšna- že celo pomlad ni dobra, nekateri novinarji pa, namesto da bi situacijo predstavili takšno, kot v resnici je, veliko minutaže namenjajo pompoznim negativnim novicam in komentarjem (npr. zakaj je treba toliko pozornosti namenjati protestnikom na kolesih? Za kaj že so ti ljudje zaslužni? A za demokracijo? Ne nikakor, zaslužni so za zmedo in jim ustreza, da ljudje ne mislijo s svojo glavo in sledijo idejam, da so varnostni antikورونا ukrepi le priprava na cepljenje in s tem čipiranje in s tem popolni nadzor itd. - nebuloze?) Zdravstvenega osebja in drugih, ki toliko vlagajo v normalizacijo stanja, pa ne utegnejo pohvaliti in se jim v imenu nas, običajnih ljudi, zahvaliti (seveda ne vedo, da se jim želimo, saj jih običajni ljudje ne zanimamo, nismo dovolj senzacionalni). Manjka jim objektivnost!« **(V. E.)**

»Protestiram proti bednim in pristransko spolitiziranim vsebinam osrednjega TV-dnevnika, ki se zdaj praviloma že nekaj časa kar redno ponavljajo ob vseh petkih in ki svojo osrednjo pozornost posvečajo hujskaškim in prostaškimi kolesarskim povorkam pred našimi osrednjimi vladnimi in oblastnimi poslopji. Vse to s svojimi predirljivimi žvižganji in kričanji, s parolami, karikaturami in tablami ali celo z grožnjami s smrtjo, hkrati pa ob načrtnem kršenju vseh veljavnih higienskih in varnostnih predpisov, na žalost preveč spominja na podobne predvojne kolesarske eskapade in maškarade predhodnikov nacistov v Nemčiji, Avstriji in ponekod tudi pri nas na Štajerskem, iz katerih se ni izcimilo za naš narod nič dobrega, ampak samo morje zla

in gorja. Gotovo se v naši domovini dogaja veliko lepšega, veliko bolj občudovanja vrednega. Vljudno vas prosim, opozorite uredništvo in vodstvo televizije na veliko nejevoljo gledalcev in poslušalcev, ki jo zbuja takšno pretirano favoriziranje vedno istih naveličanih obrazov.« **(K. G.)**

Vidim, da se je RTV SLO aktivno vključila v medijsko pokrivanje nezakonitih protestov na kolesih, ki se dogajajo ob petkih. Ja prav ste prebrali NEZAKONITI saj je še vedno v veljavi ukrepi za zaježitev virusa. Pri vseh dosedanjih poročanjih novinarjev iz teh protestov niti enkrat ni bilo omenjeno da so nezakoniti - podajte pojasnilo zakaj? **(J. L.)**

Protestniki kolesarji, ki kršijo ukrep vlade o socialni distanci in zbiranju, so poželi odobravanje s strani RTV, dobijo vso medijsko podporo, tudi pri grožnjah. Zakaj si RTV, ki jo plačujemo vsi Slovenci, želi nekaj slabega za nas? **(M. D.)**

Gledalci so prejeli pojasnilo odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič:**

»Poročamo o vseh pomembnih dogodkih doma in na tujem. Tudi o protestih proti vladi Matjana Šarca lani oktobra smo poročali na začetku oddaje Dnevnik.«

Na kritiko, da v informativnih oddajah prikazujejo več mnenj, naklonjenih protestnikom, kakor drugim, je odgovorna urednica odgovorila:

»Tudi v Informativnem programu Televizije Slovenija o vseh družbenih dogajanjih zagotavljamo kar najširši pluralizem relevantnih mnenj – v samih oddajah, s prispevki, gosti, pa tudi z različnimi oddajami. Po petkovih protestih smo tako v nedeljski oddaji Politično gostili dva nekdanja sodelavca iz kroga Nove revije dr. Dimitrija Rupla in dr. Borisa A. Novaka, ki imata glede protestov zdaj zelo različne poglede. Sinoči je v oddaji Intervju svoj pogled na aktualno dogajanje v državi predstavil še dr. Ernest Petrič. Morebitne kršitve odlokov je na protestih nadzorovala policija. Vseskozi skrbno spremljamo tudi epidemiološko sliko Slovenije in Evrope, poročamo pa tudi o protestih v drugih državah.«

Varuhinja je v odgovorih poudarjala, da od javnega medija ni upravičeno pričakovati, da bi zamolčal proteste, kot so predlagali nekateri gledalci. Pojasnjevala je tudi, da je zmotno, če se poročanje o dogodku enači s podpiranjem dogodka. Primer varuhinjinega odziva:

»Zelo veliko odzivov sem prebrala v zadnjih mesecih, več kot običajno, in v njih silno različna pričakovanja občinstva. Gledalci upravičeno pričakujete, da so v dnevnoinformativnih oddajah seznanjeni o vse aktualnih in pomembnih dogodkih. Katere vsebine izpolnjujejo merilo aktualnosti in pomembnosti, pa je stvar vsakokratne uredniške presoje, upošteva kontekst in bero novic posameznega dne. Kot mi je znano, mediji RTV Slovenija poročajo o vseh večjih javnih protestih v Sloveniji, ne glede na to, kdo jih prireja, komu v prid potekajo ali proti komu so

usmerjeni. Pri tem imam v mislih različne akcije, od političnih do civilnodružbenih, na državni ali lokalni ravni. Na to sem kar pozorna, saj v zvezi s tem večkrat prejmem vprašanja in mnenja gledalcev, poslušalcev in bralcev: kar je za nekoga premalo, je za drugega preveč, za tretjega ravno prav. Razmere vsak vidi s svojimi očmi. Nekateri mi pišejo, da so novinarji premalo kritični, veliko jih – podobno kot vi – meni, da podlegajo negativnostim. Preseneti me, ko preberem, da nekateri že zgolj poročanje o kakšnem dogodku označujejo za naklonjenost tem dogodkom.

Vsekakor menim, da poročanja o dogajanju ni mogoče enačiti s podporo. Strinjam pa se, da je v oddajah treba – kolikor je mogoče – iskati pravo razmerje med novicami ter mednje uvrščati tudi dobre zgodbe in takšne, ki so pomembne, čeprav ne zbudijo splošne pozornosti, ne razburjajo in ne vznemirjajo javnosti. Ampak, prav nasprotno, navdihujejo in vlivajo optimizem.

Varuhinja je prejela več kritičnih mnenj glede poročanja Informativnega programa o delovanju aktualne vlade Republike Slovenije, brez navedbe konkretnih primerov.

»Dosledno poročate o pritožbah opozicije nad vlado, čeprav zelo dobro veste, da še ni minilo niti polovica od sto dni, ko naj bi vlada delala v miru. Vaše poročanje daje občutek, kot da se večina ljudi strinja s tem, da vlada dela slabo. A javnomnenjske ankete večinsko podpirajo vlado. Torej namerno ustvarjate protivladno mnenje. To pa ni naloga državne televizije, ki jo MORAMO plačevati.« **(A. C. K.)**

»Ker sem tudi jaz plačnik RTV prispevka, pričakujem in od vas zahtevam nepristransko, objektivno, podajanje informativnih vsebin, BREZ nepreverjenih obtožb, BREZ hujskaštva proti trenutni vladi in BREZ vzpodbujanja sovraštva med ljudmi!!! Po mojem laičnem občutku se trenutna vlada maksimalno trudi za naše dobro in prepričana sem, da ji tokrat noben pošten človek ne more očitati neuspešnega ukrepanja pri soočanju s korona krizo.« **(M. T.)**

Varuhinja je v telefonski pogovorih pojasnjevala odnos med javnim medijem in vsakokratnimi oblastmi, kot jih opredeljujejo programski dokumenti, med njimi Poklicna merila in načela novinarske etike (6. točka):

»Čeprav je ustanovitelj RTV Slovenija Republika Slovenija, je RTV Slovenija kot javni zavod v svojem delu neodvisna in avtonomna ustanova. Za delo odgovarja Svetu RTV Slovenija. Programska vodstva in novinarji sodelujejo z državnimi organi enakopravno, kar pomeni, da ne sprejemajo ali izvajajo nikogaršnjih ukazov ali napotkov.

Programi RTV Slovenija celovito in natančno poročajo o delu vladnih in državnih organov, celovito in natančno pa spremljajo tudi stališča opozicije in predstavnikov civilne družbe.

Novinarji in uredniki morajo imeti profesionalno distanco do vseh organov oblasti, drugače lahko ogrožajo integriteto ustanove, v kateri so zaposleni.«

Primer pisnega odgovora **varuhinje**:

»Vsak dan sem v stiku z občinstvom javnega medija, s poslušalci, bralci, gledalci RTV-vsebin in uporabniki RTV-storitev. Zelo dobro razumem, da imamo od RTV Slovenija silno različna pričakovanja. To ni nič nenavadnega, saj je javni medij v službi javnosti, javnost pa je pluralna – mnenjsko, politično, ideološko, strankarsko, statusno, spolno itd. Nenavadno bi bilo, če bi kdo pričakoval, da je na družbene dileme mogoč en sam pogled. Ali da bi moral javni medij nekritično hvaliti delo katere koli vlade. Menim, da je med pomembnimi nalogami novinarjev, da bdijo nad delovanjem nosilcev javnih oblasti in tistih, ki upravljajo z javnim denarjem. Ne glede na to, kakšna je njihova politična ali ideološka barva. Več o tem sem pisala ob robu marčnih odzivov. Če vas zanima, si lahko moje razmišljanje preberete na spletni strani.«

Intervju s premierjem in pogovor z opozicijo

V prvi polovici maja je več gledalcev vprašalo, ali TV načrtuje pogovor s predsednikom vlade Janezom Janšo, potem ko je bila pogovorna oddaja s premierjem napovedana in 28. maja tudi izpeljana, pa je varuhinja prejela več protestov: gledalce je med drugim zmotilo, ker je intervju sledil pogovor z opozicijo in ker je intervju potekal v terminu Tarče. Primeri vprašanj o tem, ali bo nacionalka pripravila pogovor s premierjem.

»Mineva dva meseca odkar je delo prevzela nova vlada. V tem času smo živeli in preživeli epidemijo. Zanima me zakaj v tem času ni objavljen noben intervju z predsednikom vlade, saj ste uradno še vedno nacionalna tv. Ali mogoče res mislite da si večina Slovencev ki podpira to vlado tega ne zasluži. Prav zanima me vaše mnenje in mnenje odgovornega urednika.« **(D. B.)**

»Ta vlada je na oblasti sedaj teče tretji mesec pa na RTV nisem zasledili enega pogovora z predsednikom vlade. Zakaj tako?« **(J. L.)**

»Zakaj ne povabite aktualnega predsednika vlade na pogovor na RTV in se dogovorite o načinu komuniciranja v bodoče. ... Šarca ste povabili. Verjemite, da imamo ljudje »poln kufer« takega poročanja, kako je desna vlada najslabša. V demokratičnih državah se vlade menjujejo, leve in desne. Pri nas so bile 25 let leve vlade in 5 let desne vlade. Če mislite, da se vlade ne smejo menjati potem pa res tonemo v diktaturo.« **(M. D.)**

Primer odgovora **varuhinje**:

»Intervju s premierjem Janezom Janšo bo na sporedu drevi, 28. maja ob 20. uri na TV Slovenija 1. Pogovor bo vodila Tanja Starič. Temu bo v skladu s poklicnimi merili in načeli novinarske etike sledil pogovor z opozicijo (ob 21. uri na TV Slovenija 1), z voditeljico Tanjo Gobec.

Dodajam, da je v Programsko-poslovnem načrtu (PPN) za leto 2020 napovedan en 50-minutni pogovor s premierjem (ki mu sledi 50-minutni pogovor z opozicijo).

Programski svet RTV Slovenija PPN sprejema konec leta za prihodnje leto, neodvisno od tega, kdo je ali bo opravljal to funkcijo. Če se okoliščine bistveno spremenijo, kot se je to npr. zgodilo to pomlad s koronaepidemijo, se PPN izjemoma lahko spremeni.

V tem obdobju so bili na javni televiziji redno na sporedu prenosi tiskovnih konferenc vlade in drugih inštitucij, v povezavi s koronakrizo, med njimi so bili tudi nastopi premierja. Premier Janez Janša je tudi prvi premier doslej, ki je posnel nagovor v svojem kabinetu in ga posredoval medijem v objavo. Ti nagovori so bili vselej objavljeni tudi v programih TV Slovenija in so dostopni v spletnem arhivu RTV Slovenija.

Pojasnjujem še, da za pogovore s predsedniki države, vlade, DZ, ustavnega sodišča itd. v radijskih in televizijskih studiih oz. na spletnih platformah RTV Slovenija, zlasti ob pomembni dogodkih in prelomnicah, ni nobenih zadržkov. Nasprotno. Vprašanje pa je, kdaj si lahko oz. kdaj so si pripravljene vzeti čas za takšne nastope. Nekateri premierji so npr. sprejeli povabila za krajše pogovore v televizijskih Odmevih ali Dnevniku, drugi ne.«

Pritožbi, ker je intervju potekal v terminu Tarče:

»Zakaj ni TARČE danes ob 20 h; kdo je dal na Javni TV na Nacionalki dovoljenje za to nedopustno zamenjavo? Kako ste mogli dopustiti, da Javna TV in v imenu neodvisnega novinarstva ste dopustila, da vas izsili, da pride na TV v četrtek v terminu TARČE???» (P. S.)

»... še predvčerajšnjim je bila na sporedu ob 20:00 Tarča, zdaj ste jo umaknili in prepustili čas predsedniku vlade, ki že tako ima dovolj priložnosti, da govori. In niti z besedo niste omenili, da Tarče ne bo. Prosim za odgovor, kar zanima veliko ljudi.« (M. A.)

Pojasnilo varuhinje:

»Pojasnjujem, da gre za običajen poseg v programsko shemo ob pripravi pogovora s predsednikom vlade, ki mu mora v skladu s Poklicnimi merili in načeli novinarske etike slediti pogovor z opoziciji. Takšni pogovorni večeri včasih potekajo ob ponedeljkih (v terminih oddaj Tednik in Studio City), včasih pa ob četrkih (v terminu Studia 3 oz. Tarče, Globusa in Točke preloma).

Dogovor o intervjuju s predsednikom vlade je bil potrjen v ponedeljek, od takrat se v spletnih sporedih in s TV- napovedniki ta oddaja tudi napoveduje.

Menim, da ste opazili, da predsednik vlade Janez Janša od prevzema dolžnosti sredi marca še ni bil gost v studiu TV Slovenija; četrtkov pogovor bo prva priložnost, ko bo premier lahko odgovarjal na aktualna vprašanja o dosedanjem delu vlade in načrtih.

Medtem ekipa Tarče, kot je potrdila odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija Manica J. Ambrožič, že raziskuje nove teme in pripravlja novo oddajo.

Dodajam, da se oddaje RTV Slovenija (radijske, televizijske) ne ukinjajo kar tako, ampak je to mogoče le s spremembo Programsko-poslovnega načrta (PPN), ki ga vsako leto pripravijo uredniki in vodstvo, potrdi pa Programski svet RTV Slovenija.«

Nekonsistentno o domovih za ostarele?

Več gledalcev se je (po telefonu ali pisno, ob robu drugih odzivov) odzvalo na poročanje o razmerah v domovih za ostarele med epidemijo, pri čemer so izražali mnenje, da bi morali biti novinarji še bolj ostri do ravnanj v zvezi z ostarelimi ali pa, da je poročanje preveč kritično. Gledalka **M. R.** je menila, da so bili novinarji »nekonsistentni« ter mnenje podkrepila s petimi argumenti oz. vprašanji.

»1. Koliko časa ste namenili komentarjem, ki so pojasnjevali veljavno odločitev, da okuženi starostniki ostanejo v domu, v primerjavi z nasprotnimi stališči?

2. Glavna predstavnika nasprotne strani sta bila ena direktorica, ki je bila dobro izbrana, strokovna. Drugi pa je bil človek, ki bi v zdravstvu lahko marsikaj naredil, saj je bil minister in nato zelo dragi svetovalec, pa kaj je naredil? Je to dovolj kredibilna oseba? Verjetno ste Kebra izbrali zato, da je pač samo kritiziral, svojo daleč premajhno strokovnost za pravilno organizacijo pa je že dokazal. Koga ste pa imeli iz druge strani enako dolgo za nasprotne argumente? Rada bi videla to analizo. Verjetno pa mi je ne boste poslali, ker je tudi verjetno nimate.

3. V Domu imam mammo staro 97 let in hudo dementno, tako da me sploh ne pozna in pred virusom ni več govorila. Ko sem prišla sedaj na prvi obisk, pa je spregovorila nekaj stavkov in bila zelo bistra. Kaj nam to pove in dokazuje? V Domu je bila kljub problemom s kadri še vedno zelo, zelo dobra oskrba in ravnanje s stanovalci. Prvi obisk je kljub maski na mojem obrazu potekal dobro in predvsem varno. Hvaležna sem, da mammo tako varujejo, saj ona te bolezni ne bi preživela, ne v Domu, ne v bolnišnici! V oddajah ste enkrat prikazali čustvena prva srečanja, drugič pa nemogoča prva srečanja. Pa kdaj analizirate te vaše prispevke? A ne vidite, kako nasprotujoče poročate. A je to objektivno oziroma profesionalno: enkrat samo pozitivno, drugič pa zelo zelo negativno?

4. Vsak novinar ima svoj pogled na oskrbo v domovih. Najprej ste domove kritizirali, da ne ravnaajo pravilno, zato pa je toliko okužb. Zakaj ne analizirate, kdo je okužbo v te domove prinesel in kako ranljivi so stanovalci? Za Metliko vemo, da jo je prinesel zdravnik, ki je po sklepu prejšnje vlade in takratne vodilne stroke lahko neomejeno širil virus. Kaj pa drugi domovi? A ni bilo v Šmarjah enako - iz Italije? Kje je pa tukaj raziskovalno novinarstvo? Pa objektivno pogledajte populacijo v domovih. Struktura stanovalcev se je v zadnjih letih močno spremenila v korist šibkih, obremenjenih z boleznimi, torej najbolj dojemljivih za novo bolezen. In temu primerna je verjetno

smrtnost. To je le moje opažanje ob obiskih in pri prostovoljskem sodelovanju v Domu. Kot sem že napisala, moja mama virusa ne bi preživela ne v Domu ne v bolnišnici. Prestavitev v bolnišnico, neznano okolje, bi jo pa verjetno le še prej pripeljala do smrti. Dajte, raziskovalno analizirajte in ne samo enostransko z določenim ciljem!

5. Ne dolgo tega je bil prispevek, zakaj v Domovih ne sprejemajo novih oskrbovancev. Pa so v nekaterih še imeli okužene, pa še oddahniti si niso mogli! Če je organizacija tako slaba, zakaj ste potem v tem prispevku pa šli v to smer, da izpostavljate še neizpostavljene?»

Odgovor varuhinje:

»Iz sporočila ni mogoče razbrati, kateri medij RTV Slovenija imate v mislih in o katerih poročilih imate tako kritično mnenje. Izlučila sem lahko le konkretno mnenje o oddaji Dnevnikov izbor, ki je bila na sporedu 23. maja. V tej oddaji so o razmerah v domovih pripovedovali zaposleni v teh domovih, o politiki oskrbe ostarelih v pogojih epidemije je govoril tudi nekdanji minister za zdravje, medtem ko je zdajšnji minister – kot je novinarka povedala – pojasnjevanje odklonil.

Poudarjam, da se celovitosti poročanja o kompleksnih tematikah ne ugotavlja s štoparico v roki ali tako, da bi matematično tehtali argumente vsake strani. Pomembno pa je, da je iz objavljene celote, kakor tudi iz objav v nizu mogoče razumeti tematiko v celoti, in tako, da si občinstvo o njej samo ustvari mnenje.

Samo v osrednjih informativnih oddajah TV Slovenija je bilo med izbruhom epidemije in koncem maja objavljenih prek 45 daljših prispevkov o domovih za ostarele: ne brez razloga, saj jih je nekaj postalo žarišče epidemije. Ali bi bilo mogoče osvetliti še kakšno plat? Zagotovo! Ali bi bilo smiselno predstavljati tudi primere dobre prakse? O tem sem prepričana. Nemalo programskega prostora je bilo namenjenega požrtvovalnim zdravnikom, sestram, negovalkam in drugim zaposlenim, ki so v nemogočih razmerah poskrbeli, da so bili ranljivi starostniki v dobrih rokah. ...

Razumem pa, da se pozornost medija usmeri v to, kar ima v obravnavanem obdobju posebno težo. V obdobju koronaepidemije je bilo to vprašanje oskrbe varovancev v primeru okužbe. Ne brez razloga, saj je bilo po podatkih s konca maja med umrlimi zaradi posledic covid-19 največ prav oseb iz domov za ostarele (skupaj 86).

Glede oskrbe varovancev domov za ostarele v času koronakrize je pred dnevi v pogovoru za TV Slovenija na kratko spregovoril tudi premier Janez Janša, ko je med drugim dejal: »Naukov je veliko. Prvi je ta, da je potrebno pri nadaljnji organizaciji oskrbe starejših, pri izgradnjah novih domov vzpostaviti nove standarde, ki bodo omogočili, da če pride do izbruha okužbe, dom organizira tako, da se to zameji.«

Odmevi: vprašanje komisarju Lenarčiču

Več gledalcev je menilo, da je bilo vprašanje, ki ga je voditeljica Odmevov 29. aprila zastavila evropskemu komisarju Janez Lenarčiču, neprimerno. Varuhinja je prejela dva pisna odziva, trije gledalci so pogovor omenili v telefonskih odzivih.

»Me je presenetila agitacija novinarke gospodu Lenarčiču za premiera neke nove stranke, ki je sedaj še neznan gibanje. Se vam ne zdi, da je to dejansko prikrito pozivanje javne hiše RTV, vpletanje v demokracijo in pozivanje nezaupnici vlade. Pričakujem vsaj omembo, da je to žal neprimerno in objavite v Odmevih. Prosim, da me kot člana naše RTV z mesečno članarino politično ne izkoriščate.« (S. C.)

»Gospa voditeljica ve, da vlade in predsednika vlade ne postavljajo novinarji ampak parlament? Poglejte njen pogovor v Odmevih z našim EU komisarjem Lenarčičem, kjer ga vprašuje, če bi bil tehnični mandatar v Sloveniji??« (M. D.)

Odgovor odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija **Manice J. Ambrožič**:

»Evropski komisar Lenarčič je bil gost oddaje Odmevi in večji del skoraj 8-minutnega pogovora je bila tema reševanje razmer ob epidemiji in nabava zaščitne opreme na evropskem nivoju. V zadnjih sekundah pogovora je v luči javno objavljene pobude o ustanovitvi vlade nacionalne enotnosti voditeljica g. Lenarčiča vprašala, ali ga zanima vstop v slovensko politiko.

Prepis odgovora je takšen:

»Še eno vprašanje, ni neposredno povezano z vašim delom, ampak smo zasledili pobudo gibanja Zmoremo, ki zaradi težkih razmer predlaga vlado narodne enotnosti do naslednjih volitev. Tudi vas omenjajo kot možnega premierja, človeka z menedžerskimi izkušnjami. Vas zanima slovenska politika?

- Mene v tem času zanima predvsem opravljanje mojih nalog kot komisarja. Ta mandat nameravam izpeljati do konca.«

V Informativnem programu TV Slovenija ne razmišljamo o ustanovitvi vlade narodne enotnosti, pač pa spremljamo aktualno dogajanje v Sloveniji in po svetu, o njem poročamo in ga analiziramo. V zadnjem delu pogovora je bila omenjena pobuda gibanja Zmorem in vprašanje komisarju Lenarčiču je bilo relevantno in povsem korektno.«

Varuhinja je podajala splošna pojasnila, da v javnem mediju ne more biti prepovedanih vprašanj ter da je zmotno vprašanje ali poročanje enačiti z zavzemanjem strani: Če novinar o nečem vpraša, ali poroča, to še ne pomeni, da se s tem strinja ali da to podpira.

Odmevi: pogovor s komentatorjema

Gledalca **F. R.** je zmotil pogovor v Odmevih 11. maja, v katerem sta komentatorja Miha Kovač in Bernard Nežmah govorila o razmerah v koaliciji.

»Že to ni pravilno, da ni bilo uravnoteženo, jasne druge strani (namesto Nežmaha), da se soočijo trditve Kovača z drugo stranjo, že tega ni bilo v studiu.

G. Nežmah samo enkrat v nastopu opozori, da mediji, konkretno s prispevkom kurijo mediji, npr. ko navede prispevek "razkol v Desusu", ... Nakar, voditeljica neprimerno komentira, češ da se ona globoko ne strinja kar je lahko njeno upravičeno zasebno mnenje, ki ne sodi na nacionalno TV. Če je prispevek tako zastavljen kot je tu primer, potem je prispevek voden po načelu "kadija te tuži, kadija te sudi" - RTV te toži in RTV ti sodi.

Prav tako voditeljica neprimerno začne prispevek s kurjenjem, ko vpraša "kako daleč smo od razpada koalicije".

Zakaj RTV producira informativni program enoumje na tak način, ko ne prizna, da RTV kuri javno mnenje s prispevkom v Desusu, ki ga ni, kuri z uvodnimi besedami voditeljice ko ta privošljivo začne, "kako daleč smo od razpada koalicije", ipd. . Zakaj RTV spodbuja nestabilnost vlade v času svetovnega problema korona krize?«

Odgovorna urednica Informativnega programa TV Slovenija **Manica J. Ambrožič**:

»V oddajo Odmevi vabimo številne politične analitike, ki izhajajo iz različnih vrednostnih izhodišč in ki ne razmišljajo enako, vsi pa so strokovno podkovani. To je v resnici najpomembnejše merilo. Tudi g. Miha Kovač in g. Bernard Nežmah sta pogosto naša gosta, velikokrat tudi v paru. Kot se je pokazalo tudi v oddaji dne 11.5. , analitika ne razmišljata enako in se v analizi aktualnih političnih razmer nista strinjala. Torej očitek o neuravnoteženosti gostov ni upravičen.

Vprašanje o trdnosti koalicije je bilo smiselno zato, ker je minister za zdravje, podpredsednik Desusa Tomaž Gantar dan prej v intervjuju za Večer javno izjavil, da so v stranki težave zaradi nekaterih potez vlade. Izjavil je: »bojim se, da sploh ni bilo časa za konsolidacijo (stranke) po januarskem kongresu.... Posamezne izjave in ravnanja (vlade) v zadnjem času pa v resnici povzročajo nezadovoljstvo in resnično upam, da bomo kot koalicija znali ravnati strpno in brez odpiranja ideoloških tem. Od tod do večjega nezadovoljstva namreč ni daleč«. Naj dodamo, da sta oba sogovornika, čeprav razmere ocenjujeta različno, potrdila, da vlada in koalicija nista ogrožena.

Kako umestno je bilo vprašanje dokazuje tudi novica, o kateri so že naslednji dan poročali vsi mediji, da je namreč minister in podpredsednik Desusa izjavil (navajamo) »Gantar: Če zahteve DeSUS ne bodo upoštevane, se v koaliciji ne vidimo več«. Popolnoma enako smo analizirali in komentirali tudi delovanje vseh prejšnjih vlad, nabor komentatorjev je bil enak.

Glede domnevno neprimernih komentarjev voditeljice naj poudarimo, da voditeljica ni komentirala političnega dogajanja, oglasila se je samo na pripombo o tem, da poročanje informativnega programa TV SLO »povzroča razkol«. Zakaj je bil očitek neupravičen, je razloženo v prejšnji točki. Pravico, da branijo svoje delo in dobro ime, tudi novinarji TV SLO imajo.

Naj ob tem dodamo, da je informativni program v času epidemije - kljub izrednim razmeram - celo okrepil količino programa, da je redno in vestno poročal o vseh ukrepih vlade, jih natančno tolmačil javnosti in zagotovo bistveno prispeval k temu, da so bili ukrepi v boju proti epidemiji uspešni in da so državljani spoštovali navodila vlade. Čeprav se napakam v živih oddajah seveda ne moremo izogniti, na očitke o tem, da TV Slovenija zavestno »ruši« katerokoli vlado, ne moremo pristati.«

Minister o nakupu ventilatorjev

Dva gledalca sta pisala glede novinarskega prispevka v TV Dnevniku 6. maja z naslovom Počivalšek zamolčal mnenje strokovnjaka? in podnaslovoma Minister je imel na mizi mnenje o ustreznem ventilatorju; Izbral pa je ventilatorje Geneplaneta. Vprašala sta, ali je bil prispevek pripravljen v skladu s standardi javnega medija in se pri tem sklicevala na očitke, objavljene na zasebnem spletnem portalu.

»Prosim za odgovore na naslednja vprašanja:

1. Ali se strinjate z oceno (... spletnega portala, da novinarka...) ni objektivno poročala na osnovi dokumentacije, s katero je razpolagala in je podajala vrednostne sodbe, ki bremenijo ministra Počivalška?
2. Ali boste z vsebino moje pritožbe seznanili odgovorne urednike RTS in kdaj lahko pričakujem njihove odzive in morebitne ukrepe?
3. Ali boste vsebino moje pritožbe navedli v mesečnem in letnem poročilu Programskemu svetu RTS?
4. Ali je smiselno, da pritožbo posredujem tudi članom Programskega sveta RTS in članom Nadzornega sveta RTS? Gre namreč za izredno občutljivo temo, ki ima lahko dolgoročne posledice. Mislim, da ima poročanje na osrednjem javnem mediju velik vpliv na javno mnenje (kar se odraža tudi v številu protestnikov na kolesih). Če je poročanje pristransko in z določenimi političnimi cilji (spodbijanje protestnikov k pozivom po odstopu Vlade RS), potem je nekaj tedenski odzivni čas odgovornih verjetno predolg za preprečitev škode.« (M. G.)

»Na podlagi vaše odgovornosti in skrbi, " da se ustvarjalci programskih vsebin držijo poklicnih meril in standardov, pa tudi vseh širših regulacijskih norm, ki jih zavezujejo k pripravi kakovostnega, profesionalnega, nepristranskega in strokovnega programa" vas pozivamo, da se **javno** opredelite do poklicnih meril in standardov, kakovosti, profesionalnosti, nepristranskosti, in strokovnosti, glede prispevka ... o nakupu ventilatorjev.« (M. Ž.)

Primer odgovora **varuhinje**:

Uvodoma poudarjam, da ne komentiram zapisov v medijih, ki niso del RTV Slovenija. Prav tako s takšnimi zapisi ne polemiziram. Sporočil, ki vsebujejo le povezave na takšne zapise, ne morem šteti kot odziv in jih zavržem.

Glede konkretnih objav radijskih, televizijskih in spletnih vsebin v medijih, programih in portalih RTV Slovenija pojasnujem, da je vselej treba upoštevati kontekst, fokus in žanr obravnave. V konkretnem primeru je prispevek osvetlil še en vidik vladnih nabav zaščitne opreme v času epidemije. Izhajal je iz izjave, ki jo je gospodarski minister Zdravko Počivalšek podal v oddaji Tarča, 30. aprila, in sicer glede nakupa ventilatorjev prek podjetja Geneplanet. Minister je dejal: »Imamo soglasje dr. Podbregarja za te ventilatorje«. Iz prispevka je bilo razvidno, da je dr. Podbregar te ventilatorje označil za manj primerne, enako kot tričlanska strokovna skupina.

Za podrobnejše pojasnilo sem prosila odgovorno urednico Informativnega programa TV Slovenija Manico J. Ambrožič. Kopiram njen odziv:

»Novinarka je v svojem prispevku v TV Dnevniku 6. maja ozadje nakupa ventilatorjev prek podjetja Geneplanet podkrepila z viri, kar je bilo jasno razvidno iz prispevka, in pri tem opozorila na pomanjkljivosti pri odzivu odgovornih, da bi pri pojasnjevanju tega posla razblinili dvome o njegovi transparentnosti. To je vsekakor naloga raziskovalnega novinarstva in tudi glede na razpoložljive informacije v čeprav omejeni časovni formi postavljati informacije v širši kontekst.

Ne glede na to, da je vladno poročilo, ki je bilo objavljeno prav na dan objave prispevka, vsebovalo tudi informacijo, da je podjetje Labena že dopoldne 17. marca odstopilo od ponudbe, ker ventilatorjev ni bilo več mogoče dostaviti (kar so nam naknadno pri podjetju Labena potrdili), to v ničemer ne zanika dejstva, da je kljub temu ministrstvo pozno zvečer 17. marca celjsko bolnišnico prosilo tudi za mnenje o ventilatorjih podjetja Labena, in to potem, ko je dr. Podbregar ventilatorje Geneplaneta ocenil za manj primerne pri zdravljenju bolnikov s covidom 19. Podobno oceno ventilatorjev Siriusmed R30 je podala tudi strokovna skupina pod vodstvom dr. Noča, pa je ministrstvo kljub temu o ventilatorjih ponudnika Geneplanet povprašalo še dr. Podbregarja iz celjske bolnišnice, kar je novinarka jasno izpostavila. To denimo v vladnem poročilu ni zapisano, še več, prihaja do novega neskladja, saj je v vladnem poročilu zapisano, da je ventilatorje podjetja Geneplanet strokovno ocenil le dr. Podbregar, kar pa sodeč po razkriti korespondenci ne drži. V vladnem poročilu namreč piše: »Dr. Podbregar iz Splošne bolnišnice Celje je potrdil strokovno ustreznost ventilatorjev ponudnika Geneplanet d.o.o., dr. Noč, dr. Gradišek in dr. Knafelj iz UKC Ljubljana pa so potrdili ostale tri ponudbe.

Ob tem naj dodam, da je v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike v prvem delu, ko govorijo o nepristranskosti, zapisano: 'Zahteve po nepristranskosti ni mogoče

enačiti s popolno nevtralnostjo v slehernem prispevku. Novinar sme izreči poklicno, novinarsko sodbo, ki temelji na relevantnih dejstvih, ne sme pa izrekati svojega osebnega mnenja, ki je lahko posledica enostranskih pogledov na določena vprašanja. Ustvarjalci radijskih in televizijskih programov (domači in gostujoči) ne smejo zamolčevati ali zanemarjati podatkov, ki so v nasprotju z njihovim osebnim stališčem in mnenjem.'«

Uredničnemu pojasnilu dodajam le še načelno mnenje, da morajo poročila v informativnih oddajah vsebovati preverjena dejstva, temelječa na virih, da morajo biti natančna, čustveno neopredeljena, logični sklepi pa morajo izhajati iz dejstev in ne morda iz sodb ali novinarjevih komentarjev, ki so ena do možnih interpretacij teh dejstev.

Menim, da je bilo tem merilom v konkretnem primeru, upošteva omejen čas 2 minuti in 30 sekund, v največji meri zadoščeno.

Ne glede na to pa bom uredništvo opozorila, kako pomembno se je pri poročanju izogibati uporabi prijemov in izbiri besed ter nasploh govorjeni in slikovni interpretaciji, ki lahko ustvarijo vtis o vnaprejšnji opredeljenosti v zadevi.

V Poklicnih merilih in načelih novinarske etike je v točki 1. 2. Nepristranskost, iz katere je urednica izpostavila prvi del, zapisano tudi: »Poročanje mora biti čustveno neopredeljeno, hkrati pa naj odseva širino in dobro obveščenost novinarja. Uravnoteženo je treba sporočati ali predstavljati bistvena dejstva in stališča ter ohranjati nepristransko in etično razmerje do vseh oseb, ustanov, tem in dogodkov.«

Dodajam, da kot temeljno vrtilino javnega medija razumem takšno posredovanje vsebin, da si lahko občinstvo o raziskani zadevi samo oblikuje stališča.

Pogovor na predvečer praznika

Trije gledalci (dva po telefonu, eden po e-pošti) so menili, da je bil izbor sogovornika za oddajo Intervju, ki je bila na sporedu 26. aprila, na predvečer praznika dneva upora proti okupatorju, neprimeren.

»Na predvečer dneva upora proti okupatorju je Jože Možina v oddaji Intervju gostil dr. Žigo Turka, nekdanjega ministra Janševe vlade. S svojimi izjavami je bil omalovažujoč do Osvobodilne fronte. To je približno tako, kot da bi na predvečer Velike noči intervjuvali nekoga, ki je izrazilo nestrojen proti vernikom. Zakaj ustvarjate takšne provokacije in omaovaževanje naše zgodovine? V službi koga ste?«
(M. K.)

Zelo me je zmotil intervju. Je skrajno neokusno, malomarno in neodgovorno, da se na predvečer praznika boja proti okupatorju da programski prostor nekemu, ki je proti NOB. Najbolj me je zmotila misel, da bi bilo treba porušiti spomenike NOB in se zgledovati po Nemcih. Ali se ta gospod sploh zaveda, da zmagovalce vojne primerja z

okupatorji in poraženci? Sem zelo razočaran. TV Slovenija česa tako neodgovornega in neokusnega zagotovo ne bi storila na predvečer verskega praznika. **(M. I. po telefonu)**

Varuhinja je pojasnila, da trije avtorsko in slogovno različni voditelji v nedeljskih pogovorni oddaji gostijo raznolike goste, v skladu s poklicnimi oz. vsebinskimi zanimanji.

»V oddajo vabijo zanimive posameznike z zanimivim življenjskim opusom. Takšna je bila tudi oddaja, ki ste jo omenili: avtor je vanjo povabil zanimivo osebnost z uspešno življenjsko potjo, vidnimi poklicnimi dosežki in zanimivim razmišljanjem o našem vsakdanu. Menim, da se tudi z izbiro gostov na daljši rok odsljikava pluralnost slovenske družbe. Menim pa tudi, da je pri uredniški presoji o posameznih programskih vsebinah vselej potreben tudi kontekst umestitve. Menim, da je vaše mnenje, ki ste ga zapisali o motečem in neprimernem prekrivanju časa in vsebine, vredno uredniškega razmisleka.«

Varuhinja je v vednost prejela pet pohval za oddajo Intervju 10. maja, v kateri se je Jože Možina pogovarjal z Ernestom Petričem.

»Še več tako dobrih intervijev in pozitivnih oddaj potrebujemo, da Slovenijo potegnemo naprej v teh težkih korona časih. Za zdravstveno krizo nam sledi ekonomska in tu bo potrebna enotnost in edinstvo, kot smo jo imeli 1990 za osamosvojitve. Potreben je dialog, povezovanje ljudi.

Zdaj je čudovita priložnost in RTV ima kot 4.veja oblasti, v tem trenutku, zelo veliko odgovornost..... Pertrič je to zelo jasno in lepo povedal. Nalil je čistega vina in tudi izrazil veliko skrb za situacijo v kateri smo oz. da veliko hujša še prihaja. Zelo jasno je govoril tudi o medijih.

V tem korona času potrebujemo dialog, ki ga do neke mere lahko vodite tudi na RTV (in ta oddaja je bila taka), zaupanje in medsebojna pomoč in ne delitev ljudi na naše, vaše, na leve, desne... Korona ne izbira in tukaj moramo delovati povezovalno. O vsem tem je zelo fajn govoril dr. Petrič in prav je tako. Hvala za fajn intervju!« **(M. H.)**

»Tudi včerajšnji intervju z dr. Ernestom Petričem zasluži vse pohvale, zares vredno ogleda, realen pogled izkušenega človeka na aktualne razmere in našo novejšo zgodovino. Lahko bi služil kot referenca za naše medije, ki pri poročanju o aktualnih dogodkih pogosto izgubijo kompas, ko raznim bicikl-ekstremistom in sprevrženim varuhom demokracije namenjajo večje simpatije kot ljudem, ki kljub svoji nepopolnosti in kakšni človeški napaki s svojim trudom dosegajo lepe rezultate v dobro države in vseh nas.

Želim, da bi našli še veliko tako eminentnih sogovornikov, ki bi nam vsem skupaj nalili čistega vina.« **(B. B.)**

»Prisrčno se vam zahvaljujem in izražam izjemno spoštovanje, da k pogovoru vabite "velike osebnosti" kot je dr. Ernest Petrič, velik človek, humanist, strokovnjak na področju mednarodnega prava, človek z izkušnjami, svetovljan, resnicoljuben, željan sodelovanja ... in še veliko bi lahko našteval.« (S. I.)

»Tu se je govorilo o Resnici, in vseh ostalih vrednotah, ki ljudi povezujejo in spodbujajo k odgovornosti. Besede so bile polne velikih želja, da bi ljudje držali skupaj, si pomagali, še posebej v hudih časih, ki prihajajo zaradi posledic epidemije. Ako tega ne bo, bo ZLO še bolj delovalo in vsem ljudem v tej naši čudoviti Sloveniji bo veliko težje.« (J. R.)

Je kritika predsednika države dovoljena?

Gledalka I. N. se je odzvala na televizijski intervju z dolgoletnim novinarjem in urednikom RTV Slovenija, tudi prejšnjim varuhom pravic gledalcev in poslušalcev, zdaj članom PS RTV Ladam Ambrožičem v oddaji Z Mišo, ki je bila na sporedu 24. maja na TV SLO 1. Zanimalo jo je tudi, ali TV Slovenija načrtuje pogovor s predsednikom države.

»Včeraj me je močno zbudla najava intervjuja z dolgoletnim novinarjem - v najavi ste predstavili njegovo oceno sedanjega predsednika kot absolutno nevrednega tega položaja. Po tem insertu je to glavna poanta tega intervjuja? Tako skrbite za ugled legitimno izvoljenega predsednika, da to oddajo reklamirate s takšnim insertom? A je to objektivno, pokazati le ta insert? Kdo sedaj blati ugled naše institucije, predsednika? Res je to samo doma in ne v tujini, a saj se imate za tudi mednarodno pomembno rtv hišo, a ne? Po mojem mnenju predsednik res ni idealna oseba, a kdo je? Ima pa to prednost, da skuša povezovati in ne razdirati.... Le najava oddaje samo s tem insertom pa se mi zdi zelo nevredna in s besedami enega človeka ponovna enostranska "obsodba" javne osebnosti javne RTV.«

Odgovor varuhinje:

»Zanima vas, ali je primerno, da se oddaje oglašujejo le z insertom iz pogovora. Pojasnjam, da je to običaj in da je namen napovednikov napovedati vsebino oddaje, s poudarkom, ki lahko pritegne občinstvo. V napovedniku, ki vas je zmotil, je bil uporabljen dejanski citat gospoda Ambrožiča (»Borut je simpatičen, demokratičen, ampak nima vsebine. Predsednik mora nekaj povedati, ne da reče, dragi državljani, sonce zjutraj vzhaja, popoldne pa zahaja. To ni nič.«). Menim, da v javnem mediju ne more biti prepovedano izrekati kritičnih misli o nosilcih javnih oblasti. Pomembno pa je, da kritično mnenje ne poseže v osebno dostojanstvo kritiziranega in da ni žaljivo. Menim, da je bil v konkretnem primeru ta standard upoštevan.

Glede pogovora s predsednikom države pojasnjam, da ga različna uredništva RTV Slovenija večkrat povabijo pred mikrofonom, v televizijskih programih nastopa najmanj dvakrat na leto, in sicer ob koncu oz. začetku leta ter ob dnevu državnosti. Lani je bil

npr. gost TV Slovenija junija in decembra, letos pa je že gostoval 9. januarja in bo zagotovo zopet kmalu povabljen v studio.«

Gledalka: preskromno poročanje s Koroškega

Gledalka **M. M.** je pisala, da v dnevnoinformativnih oddajah TV Slovenija premalo poročajo o dogajanju na Koroškem. Menila je, da je bilo včasih bolje in da je tudi »prekomejna Avstrijska Koroška zelo dobro pokrita«:

»Seveda vsakdo išče in pričakuje tudi informacije iz svojega regionalno lokalnega okolja. Tu pa nastopi naš problem. Vsa področja Slovenije so dobro pokrita s poročevalci, mislim, da posebej izstopa Posočje, ter Prekmurje ob seveda osrednje slovenski regiji. Koroška je na skranjem koncu obsega prispevkov. Poročevalka se zelo redko oglašča, pa še to običajno samo do Slovenj gradca, ki mu stari deženi meji manjka do Koroške še dobrih 15 km. Politiki pač področja omejujejo drugače. ... Prosimo vas, da dodelite poročevalca/ko iz našega lokalnega miljeja, da bodo vsi slovinci in seveda tudi mi vedeli, kaj vse se dogaja pri nas. Da smo del Slovenije.«

Odgovor je pripravil **Mitja Prek**, urednik dopisništev Informativnega programa TV Slovenija:

»Menimo, da Koroška ni zapostavljena v naših informativnih oddajah. Vse pomembne teme s Koroške najdejo prostor tudi v naših informativnih oddajah. Res pa je, da novinarje in medije, ko govorimo o temah s Koroške, v zadnjem času najbolj zaposluje tema o Tretji razvojni osi, zato je tudi morda kakšna druga tema bolj na stranskem tiru.

Naša dopisnica s Koroške Lea Pejovnik Vornšek je samo od novega leta do začetka marca 2020 pripravila 31 prispevkov, ki smo jih razporedili v vse oddaje Informativnega programa Televizije Slovenija od 8h zjutraj do Odmevov. Prav po zaslugi gospe Pejovnik Vornšek je bilo več prispevkov objavljenih tudi v oddajah Uredništva oddaj o kulturi. Pravite, da je bilo s Posočja objavljenih več prispevkov, kot s Koroške. V resnici jih je bilo v enakem obdobju skoraj pol manj, 18. Veliko gledalcev ima občutek, da bolj kot ostale dele Slovenije, pokrivamo Ljubljano. A dejstvo je, da je Ljubljana glavno mesto Slovenije, državno, upravno, politično središče, kjer je največ javnih ustanov. A to ne pomeni, da več poročamo o lokalni problematiki Ljubljane.

Slovenj Gradec je upravno središče regije in ena od mestni občin, zato je seveda tudi več tem iz tega mesta, ki so zanimive za širšo slovensko javnost. Seveda pa skrbno pazimo, da poročamo tudi o pomembnih dogodkih iz drugih koroških krajev.

Marca letos je za obdobje enega leta dopisništvo v Slovenj Gradcu prevzela naša izkušena kolegica Duška Lah.

Če bi nas želeli na kakšno koroško temo še posebej opozoriti, se lahko brez težav obrnete nanjo. Naslov našega dopisništva v Slovenj Gradcu je Meškova ulica 21, 2380, Slovenj Gradec.«

Varuhinja je dodala:

»Sama želim dodati le še nekaj besed o tem, kako pomembno je, da radijski, televizijski in spletni mediji RTV Slovenija v največji možni meri pokrijejo dogajanje povsod v državi. Menim, da glede tega ni odveč nobeno opozorilo, saj ima javni medij tudi povezovalno vlogo. »Več Slovenije!«,« mi večkrat pravijo gledalci, poslušalci in bralci RTV-vsebin, pri tem pa so običajno kritični glede obsega novic iz krajev, ki jih poznajo. Zadevo podrobneje poznam z zornega kota Belokranjcev: vsakokrat, ko pridem domov v Črnomelj, slišim, da se počutijo medijsko prezrte. Ko zadevo analiziramo, vidimo, da to ne drži povsem. Res pa je, da ljudje ne sedimo po ves dan pred radijskim ali televizijskim aparatom in si predstavo ustvarimo na podlagi oddaj, ki jih slišimo ali vidimo, ne pa na podlagi dejanske ponudbe. Kot rečeno, pa teh vsebin ne more biti preveč, prav tako ne bi bilo dobro, če bi bile povezane le z eno tematiko, ki je v okolju takrat aktualno (Bela krajina na primer največkrat na vrsto pride zaradi mejnih zadev). Iz urednikovega odgovora razberem, da se teh pasti v pristojnem televizijskem uredništvu zavedajo in da si prizadevajo za enakomerno pokritost vseh delov Slovenije.«

Kdo je osvobodil Prekmurje?

Varuhinja je prejela pritožbo predstavnice **Kulturnega društva Ljubljana-Kyiv** Inne Demchenko Freljih, ki je menila, da novica v Poročilih ob petih, 9. maja ni ustrezno predstavila dejstva, da so v osvobajanju Prekmurja ob koncu druge svetovne vojne sodelovali vojaki Rdeče armade različnih narodnih pripadnosti.

»V prizoru o osvoboditvi Prekmurja, novinarji RTV SLO so uporabili izraz «ruski vojaki», menda je bilo Prekmurje osvobojeno ruskimi vojaki l.1945. Hočemo poudariti, da v tem času Ruski imperij ne obstajal več, in izrazi, ki lahko se uporabijo za I svetovno vojno ne pridejo v upoštevanje za uporabo pri opisovanju dogodkov II svetovne vojne, ker v tem času je obstajala država, Sovjetska zveza. V Sovjetski zvezi (isto kot v Ruskem imperiju) je bilo več narodov in ne morejo samo ruski vojaki osvabljati karkoli med I oziroma II svetovno vojno, saj gre za napačen podatek. Prosimo, da se to preveri in se na uredništvu Poročil ob 17 uri razloži razliko med Ruskim imperijem in Sovjetsko zvezo. Žal, ampak take pogršnosti vplivajo na gledalce, katere potem delajo napačne sklepe o zgodovinskih dogodkih. Menimo, da take napake so lahko se smatrajo, kot neka vrsta manipulacija gledalcev.«

Odgovor **varuhinje**:

»Pogledala sem si novico, o kateri ste mi pisali, in menim, da je pritožba z vidika natančnosti upravičena. V oddaji je bilo rečeno, da je bilo v bojih za osvoboditev

Prekmurja pred 75-imi leti skupaj ubitih okrog 900 civilistov in vojakov, »med njimi skoraj 600 ruskih«.

V pogovoru z uredništvom smo se strinjali, da bi bilo pravilno reči: »med njimi skoraj 600 rdečearmejcev« (pripadnikov Rdeče armade oz. pripadnikov tedanje sovjetske vojske). Razumljivo pa je, da v tako kratkem formatu ne bi bilo mogoče natančneje pojasnjevati, da je bilo med rdečearmejci največ Rusov, da so bili tudi Ukrajinci, Belorusi in pripadniki drugih narodov, da pa vseh žrtev nikoli niso verodostojno prešteli po narodnostni pripadnosti in da celo število vseh mrtvih ni stoodstotno zanesljivo.

Poudarjam, da v navedbi ni bilo nikakršne namere zavajanja, ampak poskus strnitve obilja informacij v 15-sekundno novico.

Menim, da je vaše opozorilo doseglo namen: notranjo razpravo o konkretni tematiki in zavedanje, da je kljub gospodarjenju s časom pomembno biti kar se da natančen.«

Pohvale za Intervju, Zrcalo tedna in Odmeve

Varuhinja je v vednost prejela pet pohval za oddajo Intervju 10. maja, v kateri se je Jože Možina pogovarjal z Ernestom Petričem. Poudarki:

»Tudi včerajšnji intervju z dr. Ernestom Petričem zasluži vse pohvale, zares vredno ogleda, realen pogled izkušenega človeka na aktualne razmere in našo novejšo zgodovino. Lahko bi služil kot referenca za naše medije, ki pri poročanju o aktualnih dogodkih pogosto izgubijo kompas, ko raznim bicikl-ekstremistom in sprevrženim varuhom demokracije namenjajo večje simpatije kot ljudem, ki kljub svoji nepopolnosti in kakšni človeški napaki s svojim trudom dosegajo lepe rezultate v dobro države in vseh nas. Želim, da bi našli še veliko tako eminentnih sogovornikov, ki bi nam vsem skupaj nalili čistega vina.« **(B. B.)**

»Zdaj je čudovita priložnost in RTV ima kot 4.veja oblasti, v tem trenutku, zelo veliko odgovornost..... Pertrič je to zelo jasno in lepo povedal. Nalil je čistega vina in tudi izrazil veliko skrb za situacijo v kateri smo oz. da veliko hujša še prihaja. Zelo jasno je govoril tudi o medijih.

V tem korona času potrebujemo dialog, ki ga do neke mere lahko vodite tudi na RTV (in ta oddaja je bila taka), zaupanje in medsebojna pomoč in ne delitev ljudi na naše, vaše, na leve, desne... Korona ne izbira in tukaj moramo delovati povezovalno. O vsem tem je zelo fajn govoril dr. Petrič in prav je tako. Hvala za fajn intervju!« **(M. H.)**

»Prisrčno se vam zahvaljujem in izražam izjemno spoštovanje, da k pogovoru vabite "velike osebnosti" kot je dr. Ernest Petrič, velik človek, humanist, strokovnjak na področju mednarodnega prava, človek z izkušnjami, svetovljan, resnicoljuben, željan sodelovanja ... in še veliko bi lahko našteval.« **(S. I.)**

»Tu se je govorilo o Resnici, in vseh ostalih vrednotah, ki ljudi povezujejo in spodbujajo k odgovornosti. Besede so bile polne velikih želja, da bi ljudje držali skupaj, si pomagali, še posebej v hudih časih, ki prihajajo zaradi posledic epidemije. Ako tega ne bo, bo ZLO še bolj delovalo in vsem ljudem v tej naši čudoviti Sloveniji bo veliko težje.« (J. R.)

Gledalka **M. H.** je pohvalila oddajo Zrcalo tedna, predvajano 10. maja:

»Prosim, da prenesete vse pohvale g. Igorju E. Bergantu za nedeljski povzetek tedenskega dogajanja. Všeč mi je bilo, da je pogledal čez domače ograje in zanimivo opisal dogajanje v svetu, da ni prežvekoval domače politične scene in Toura de Butale, kar se je na RTV Slo prežvekovalo cel dan in teden.«

Gledalec **M. B.** se je zahvalil za prispevek o organizaciji TIGR v Odmevih, 18. maja:

»Pohvala in zahvala za ta odličen, domoljubni prispevek v sinočnih Odmevih o zadnjem še živečem Tigrovcu, 100-letnem neuklonljivemu viharniku gospodu Alojzu Kralju, zahvala gre v prvi vrsti ga. Mojci Dumančič in g. Darku Humarju na terenu, vsem v montaži (ki so po krivici velikokrat spregledani!), dnevnemu uredniku »Odmevov«, nacionalni televiziji RTV Slovenija - tako ostro neupravičeno(!) napadani v zadnjem času.

Na žalost so današnji časi, doma, po Evropi in po svetu, vse bolj nevarno podobni onim iz leta 1938, ko je g. Alojz Kralj vstopil v tajno organizacijo TIGR Primorske. Naj se tisti časi nikoli več ne vrnejo. Tukaj in zdaj živimo, skupaj in vsak zase, še kako odgovorni, da temu črnemu zlu fašizma in nacizma ne bo več mesta med nami.«

II. KULTURNI IN UMETNIŠKI PROGRAM

Prenosi maš na TV Slovenija

Varuhinja je v vednost prejela sporočili gledalk **M. Ž. in J. M.**, ki sta pohvalili prenos maš na TV Slovenija in zaposlene, ki sodelujejo pri prenosu:

»Posebno priznanje pa zaslužijo snemalci, ki so nam vse to približali v naše domove. Ni samoumevno, da so ob nedeljah na delu. Nepopisno lepi posnetki narave pred začetkom obreda v nedeljo 26. aprila, so bili zasluga nikjer imenovanih izrednih delavcev RTV reg. centra Maribor. Z neverjetnim občutkom so sledili s sliko dogajanja bogoslužja. Veliko dobre volje in nesebične pripravljenosti vseh sodelujočih je bilo potrebno, da je bilo bogoslužje tako svečano!

V imenu vseh, ki jim je in jim bo oteženo vstopiti v Božji hram, bi želela, da je tudi v prihodnje omogočen prenos sv. maše vsako nedeljo.« (M. Ž.)

»Kot katoličanka sem v teh dveh mesecih spremljala nedeljsko sv. mašo na TVS2 iz mariborske stolnice. Hvaležna sem, da je bilo predvajanje sv. maše lepo in dostojno.

Še posebej pohvalim snemalno ekipo, ki je prikazovala tisto, kar je pri evharistični daritvi – sv. maši bistveno in dogajanje obogatila s prikazi čudovitih sakralnih umetnin.« (J. M.)

Gledalko **M. K.** pa je zmotil posnetek maše na prvomajsko dopoldne.

»Zanima me, s kakšnim razlogom ste danes dopoldne na vašem 2. programu predvajali mašo? Na petek, državni praznik 1. maja.... 1. maj ni cerkveni praznik, pri nas je Cerkev ločena od države! Zakaj potem maša na petek, 1. maja, na vašem programu?«

Odgovor direktorice TV Slovenija **Natalije Gorščak**:

»Maše, ki jih predvajamo ob nedeljah na TV SLO 2, ponavljamo ob sredah in petkih na istem programu, in to že od 15.3. dalje, predvidoma bomo maše snemali in jih ponavljali do konca epidemije.«

Gledalec: preveč ameriških filmov!

Gledalec **M. R.** je pisal, da TV Slovenija predvaja preveč ameriških filmov:

»Ne gre za točen datum, ki je naveden v zgornjem obrazcu, ampak za kar celovit filmski program, ki ga vrti naša Javna televizija. Moja pripomba se nanaša na POPLAVO ameriških filmov, ki jih predvajate non-stop. Edino sredo je od časa do časa deležna kakšne vzhodne produkcije, a tega je žal zelo malo. Koliko lepih filmov so naredili Čehi, pa Rusi, pa Poljaki, pa tudi ostale zahodne produkcije. Zakaj smo primorani gledati butaste ameriške limonade, ki nas dobesedno poneumljajo. Vesel bi bil, če bi vsaj en dan v tednu namenili kakšnemu neameriškem filmu.«

Odgovor **varuhinje**:

»Sporočilo bom posredovala pristojnemu uredništvu tujega programa TV Slovenija. Menim, da bodo zelo razočarani, ko bodo prejeli pismo gledalca, ki je spregledal toliko kakovostne evropske in neameriške produkcije, ki jo skrbno izbirajo za zahtevno občinstvo javne televizije, od danske do češke, od francoske do ruske.

Če boste v spletnem arhivu pogledali ponudbo filmov v zadnjem mesecu, boste videli, da so bili med 13 filmi le trije ameriški. Če boste preverili ponudbo nadaljevanj v zadnjem mesecu, pa je med osmimi le ena ameriška.

Morda pa ste poplavo »butastih ameriških limonad« opazili na kakšni drugi televiziji?

Dodajam, da so tuji filmi v spletnem arhivu RTV Slovenija prostodostopni še 7 dni po predvajanju na TV Slovenija in si jih torej lahko pogledate za nazaj.«

Gledalec je odgovoril:

»Prav lepa hvala za hiter in korekten odgovor. Mogoče sem napačno interpretiral moje nezadovoljstvo, kar se tiče poplav amero filmov na naših TV programih. Seveda nimam nobenega vpliva na komercialne programe ostalih postaj, jih pač ne gledam.

Gledam pa naš nacionalni program - vedno in povsod Tednik, Studio City, Kaj dogaja in še kaj bi se našlo. Prav tako filme ob sredah, ki so res večinoma neameriški. Bi bilo pa zelo zanimivo, če bi ob sredah ob prime timeu na naši nacionalni TV vedno vrteli neameriške filme.«

Genialna prijateljica – nova sezona

Gledalca **J. M.** je zanimalo, če TV Slovenija načrtuje predvajanje druge sezone serije Genialna prijateljica po romanu Elene Ferrante.

Odgovorila je v. d. urednica Uredništva tujega programa na TV Slovenija **Neli Vozelj Aberšek**:

»Prva sezona italijanske nadaljevanke GENIALNA PRIJATELJICA se je iztekla v nedeljo, 17. maja. Druga sezona, po kateri verjetno sprašujete, bo žal za našo TV na voljo šele v začetku prihodnjega leta (konec februarja); načeloma smo sicer za nakup že dogovorjeni od lani. Tudi mi bi jo sicer želeli predvajati takoj, ko je posneta.

Premiera druge sezone nosi namreč letnico produkcije 2020 in je bila prvič predvajana šele pred dobrimi tremi meseci. Gre za izjemno visoko proračunske produkcije, katerih glavni financerji (v tem primeru italijanski RAI in mednarodni HBO) si seveda pridržijo pravico do premiernega predvajanja in zamika pri prodaji licence za predvajanje drugim televizijam. Ne glede na ta (ponavadi enoletni) zamik, pa se vseeno odločimo za nakup licence, saj smo veseli, da kot majhna televizija tako kakovostne televizijske izdelke sploh lahko ponudimo tudi slovenskim gledalcem. Veliko zanimanje za serijo kaže, da se nismo zmotili.«

Spored predvajanja serij ne drži!

Gledalec **M. K.** se je pritožil zaradi nepredvidljivega urnika predvajanja serij na TV Slovenija:

»Že nekaj časa na vaši televiziji spremljam odlične serije in filme, vendar serije največkrat kar izginejo, ali pa so vsakokrat na sporedu ob čisto drugačni uri tako, da ponavadi le teh ne gledam do konca. Tako sem tudi zamudil nekaj delov Wistinga, Umorov na otoku, nedavno tudi Dvojček in Ločitev. tudi te sem enostavno nehal gledati pred samim koncem. Enostavno ne razumem po kakšnem ključu oziroma logiki predvajate serije, saj en teden so, ko jih naslednji teden pričakujem, jih ni. V natrpanem dnevu si človek z veseljem razervira čas ob določeni uri in dnevu za ogled nadaljevanke in moram reči da človeka razjezi ko namesto nadaljevanke vidi nekaj povsem drugega. Enostavno te mine in se sprašujem zakaj tako in komu so potem sploh namenjene? Če bi se to zgodilo 1x se vam niti ne bi oglasil vendar pa v zadnjem

času (leto ali dve) je to pri vas postala stalnica, ki se mi zdi popolnoma neprimerna. Če imate nadaljevanke res boljše od konkurence pa vas na področju reda popolnoma prekašajo.«

Direktorica TV Slovenija **Natalija Gorščak** je odgovorila:

»Ob umiku nekaterih oddaj iz sporeda na TV SLO 1 ob izbruhu koronavirusne epidemije smo vanj umestili nadaljevanke, ki pa smo jih (Ločitve, Dvojček) premaknili na TV SLO 2 v časovni termin eno uro kasneje na isti dan in o tem obvestili gledalce z napovedniki in s kravlom v času, ko naj bi bila nadaljevanka na sporedu.

Drugi dve nadaljevanki sta imeli termin predvajanja na TV SLO 2, kjer se je čas predvajanja glede na športne prenose spreminjal glede na prenos, ki je bil tisti dan. Žal na termine nekaterih športnih prenosov nimamo vpliva, zato prihaja do večjega zamika pri predvajanju.«

Pohvali za posnetek partizanskega koncerta

Varuhinja je prejela dve pohvali za ponovitev koncerta Tržaškega partizanskega zbora v Stožicah, 1. maja, na TV SLO 2.

»Lepo prosim prenesite vodstvu TV in programskemu svetu TV mojo zahvalo za danes predvajani koncert Tržaškega partizanskega zbora. Pojejo s srcem in dušo. Sama sem bila na koncertu, enkratno vzdušje s nabito s pozitivno energijo.« **(J. K.)**

»Hvala vam za koncert 1.maja na TS2 od 14 25 do 16.40. Bil je res za očiščevanje duše.« **(V. M.)**

Dokumentarca ni v spletnem arhivu, zakaj?

Gledalko **K. M.** je zanimalo, zakaj nemški dokumentarni film Grenki sadeži Evrope ni več dostopen v spletnem arhivu RTV 4D:

»Je bil razlog pritisk trgovcev? Ali je sploh dovoljeno tako vplivati na javno televizijo? Ali nimamo potrošniki pravice izvedeti, kaj se dogaja v verigi pridelovanja zelenjave, ki jo dobro (pre)plačamo. Dokumentane oddaje dajemo na ogled tudi učencem in dijakom, razpravljamo z njimi o realnih stvareh, želimo jih izobraziti, v njih vzbuditi pravičnost in sočutje, odnos do narave in ljudi. Če potem takšni dokazi izginejo iz javnega medija, se sprašujem, kaj mladim sporočamo?!«

Neli Vozelj Aberšek, v. d. urednica Uredništva tujih oddaj TV Slovenija, je odgovorila:

»Dokumentarno oddajo Grenki sadeži Evrope smo tokrat predvajali že drugič. Pri nakupu pravic, tako za televizijsko predvajanje kot spletno dostopnost, smo omejeni s finančnimi sredstvi, ki so nam na voljo. Dovoljenje za spletni dostop običajno dobimo za 7 dni po TV-predvajanju, tako je bilo tokrat. Nikakršnih drugih razlogov za umik s spleta ni bilo, delujemo neodvisno od pritiskov vseh vrst. V zadnjem času nam uspe –

tudi zaradi specifičnosti kriznih razmer, v katerih smo se znašli – zagotoviti 30-dnevni spletni dostop, saj je razumevanje distributerjev večje kot v običajnih razmerah.

Enako kot vam, se nam tematika zdi izredno pomembna, zato smo jo tudi izbrali in uvrstili v program. Hvala, ker ste prepoznali tudi njeno izobraževalno vlogo; podobna (sicer bolj naklonjena pisma) so nam številni pedagoški delavci namenili za mnoge od naših oddaj. Včasih nam je uspelo zagotoviti dodatna predvajanja in podaljšano prisotnost na spletu, vedno žal ne.

V primeru oddaje GRENKI SADEŽI EVROPE smo ponovno kontaktirali distributerja in uspeli zagotoviti, da bo oddaja na spletu še do 11. junija.

Želimo vam uspešno poučevanje, v teh za vse nenavadnih časih.«

III. ŠPORTNI PROGRAM

Počasni posnetki športnih nastopov

Gledalec **F. G.** je varuhinjo prosil, ali lahko poizve glede počasnih posnetkov v televizijskih prenosih zimskih športov, predvsem smučanja in smučarskih skokov:

»Spomnim se, da je še kakih 20 let nazaj bilo možno spremljati počasne posnetke dveh smučarjev, ki so jih postavili enega na drugega in s tem videli kje je kateri hitrejši na določenih delih proge. Podobno velja tudi za smučarske skoke.

Zanima me zakaj se ta tehnika ne uporablja več v prenosih, saj je bila res odlična primerjava pri dveh izenačenih tekmovalcih.«

Pojasnilo je pripravil **Dejan Čretnik**, dolgoletnih režiser najzahtevnejših športnih prenosov:

»Analizo, o kateri sprašuje gospod, je mednarodni smučarski zvezi FIS, komercialno ponujal zunanji ponudnik.

Takšno aplikacijo si je lahko privoščilo le nekaj bogatejših produkcijskih hiš, saj je bila izredno draga in zapletena za implementacijo. Zahtevala je namreč čas za obdelavo slike in dodatno tehnično opremljenost TV producentov.

O potrebnem denarju na tem mestu težko govorimo.

Čas pa je v zadnjih letih ta, ki je po moji presoji preprečil, da bi se ta aplikacija razširila in s tem pocenila.

Format alpskega smučanja se je spremenil, startni intervali so postali krajši in tako je zmanjkalo »prostora« za takšno analizo med samo dirko.

Takšne analize bi se danes, ko imamo na voljo super počasne posnetke in hitrejše obdelave slike, morda lahko izvajale v času studijskega programa pred in po dirki. A bi jih moral kakšna skupina nadobudnih mladeničev pripraviti in ponuditi FIS-u.«

IV. PROGRAM PLUS

Pohvale za oddaji Dobro jutro in Zvezdana

Zlasti gledalci, ki so poklicali po telefonu, so ob robu odzivov na druge programske vsebine izrecno omenjali Dobro jutro, in sicer kot nepogrešljivo in zanimivo oddajo TV Slovenija, ki jim je lajšala življenje v epidemiji. Varuhinja je bila seznanjena tudi z nekaj pohvalami, ki so jih gledalci poslali neposredno uredništvu. Dve gledalki sta po telefonu pohvalili oddajo Zvezdana, v kateri je bila gostja Manca Košir; želeli sta si še več pozitivnih in navdihujočih televizijskih vsebin.

V. SPLOŠNO

Oddaje o EU in evropskih vsebinah

Gledalec **V. P.** je varuhinji posredoval pobudo za samostojno televizijsko oddajo, ki bi gledalce seznanjala o aktualnem političnem dogajanju v Evropski uniji:

»Lani smo obeležili 15 let članstva v Evropski uniji, naglo se približujemo našemu ponovnemu predsedovanju Svetu Evropske unije. Kot laični, a zelo angažiran sledilec politične krajine Evropske unije opažam, kako zelo smo v Sloveniji slabo "evropsko pismeni". Pa s tem ne mislim le na razločevanje ustanov, vej oblasti, ampak tudi na naše državne možnosti, aktualnega dogajanja v politiki EU in njenih članicah ter delo naših predstavnikov - evroposancev, komisarja, uslužbencev.

Vse bolj se razvema mišljenje, da je EU rigidni sistem, ki se sploh ne odziva. Res je, da se nemalokrat zgodi, da kolesje EU-ja v kakšni stvari melje počasi, a vseeno opravljeno delo, ambicije, glas EU v svetu prinašajo neke pluse v življenje tudi pri nas. Ljudje se ne počutijo toliko Evropejci, kot bi se lahko. Na pet let, ko so volitve, slišimo veliko evropolitike tematike, evroposlanci predstavljajo svoje delo. Potem pa pet let velja relativna tišina.

Ob tem se mi je že večkrat porodila misel, zakaj informativni program TV Slovenije ne pripravi ali samostojne oddaje, ali pa stalni tedenski kvart v večernem Dnevniku. Recimo nek Evropski kotiček (kot je Utrip, Slovenska kronika, Politično s TG), ki bi tedensko povzel ključno dogajanje v EU politiki, gostil pogovore s (slovenskimi) evroposlanci, komisarjem. Ljudem bi približali reforme, zakone, ki jih sprejme EU, spoznali zunanjo politiko EU ipd. V Bruslju imamo dva dopisnika in bojda celo studio, kar bi vsekakor omogočilo takšno oddajo. Pozabljam, da je tudi Evropska unija naša država. Sicer v nekoliko drugačnih gabaritih, a je naša država. In menim, da bi o njen morali vedeti več. Tako bodo tudi ljudje na pet volilnih let imeli določeno realno sliko, kaj je bilo postorjeno.«

Varuhinja je sporočilo posredovala odgovorni urednici Informativnega programa TV Slovenija **Manici J. Ambrožič**, ki se je za pobudo zahvalila. Gledalca je spomnila, da lahko na

TV Slovenija t. i. evropskim temam sledi ves čas, ne le med volilno kampanjo in ne le v informativnih oddajah, ampak tudi s prenosi sej Evropskega parlamenta na parlamentarnem kanalu TV SLO3, rednimi pogovori s poslanci ter tematskimi reportažami v okviru projekta »I know EU/Tu EU«.

Gledalec je v odgovoru na odgovor pohvalil pozorno in odlično spremljanje dogodkov v Bruslju in Strasbourgu ter podrobneje pojasnil odgovor:

»Želel sem le predlagati nek točno določen termin v tednu, ko so neke take evropske vsebine zbrane na enem mestu. Razdrobljenost med oddajami lahko pomeni tudi, da zainteresirana in tudi "mimoidoča" javnost to spregleda. Ustaljen termin bi po mojem mnenju omogočil kontinuirano spremljanje samih evropskih vsebin, prav tako pa nek enoten format, ki pa se v različnih oddajah razlikujejo, kar najbrž pomeni tudi zahtevnejše delo pripravljalcev. Seveda v nekih gledljivih terminih.

Še enkrat, pohvalim dosedanje delo na tem področju vseh novinarjev in urednikov, idejo o rednem tedenskem terminu v informativnih oddajah pa jemljite kot priporočilo za dopolnitev.«

Varuhinja je tudi s tem predlogom seznanila uredništvo in dodala še krajše pojasnilo:

»Na načelni ravni pa pojasnujem, da se uredništva izogibajo t. i. getoizaciji tematik. Če se namreč posamezne vsebine »zaprejo« v neko oddajo, se pogosto zgodi, da si ta oddaja zagotovi zainteresirano publiko, kar je pozitivno, ne pridobiva pa tiste, ki je specifične tematike načeloma ne zanimajo. S tem seveda ne polemiziram z vašim predlogom, ampak zgolj navajam argumente, ki jih najpogosteje slišim, ko kdo predlaga uvedbo neke specializirane oddaje.«

O ravnanju z masko in umivanju rok

Gledalci so se odzivali tudi na promocijske oglase za pravilno ravnanje v času epidemije. **K. R.** je zmotil oglas o pravilnem odlaganju mask:

»Na TV SLO 1 so okoli 20. ure v soboto, 9. 5. 2020, predvajali sporočilo z navodilom o uporabi mask, ki vključuje nevarno navodilo o odstranjevanju. Model je masko odvrigel neposredno v (odprt!) koš. Na strani NIJZ je jasno navedeno, da je masko potrebno vstaviti v plastično vrečko in jo hraniti 72 ur.«

Odgovor **varuhinje**:

»Pri produkcijski televizijskega spota, o katerem ste mi pisali, so se ustvarjalci posvetovali s stroko. Poudarek je bil na pravilnem odstranjevanju maske z obraza in ne na (trajnem) odlaganju uporabljenih mask. Menim, da je v obdobju predvajanja zagotavljal zadostno informacijo o enem od vidikov osebne higiene in preventivnega ravnanja v času epidemije. Morda bi bilo smiselno pripraviti poseben spot o pravilnem ravnanju z rabljenimi maskami – kako jih pravilno oprati, prelikati (če so za večkratno

uporabo) ali odvreči, ko odslužijo namenu. Res pa je, da so se navodila različnih inštitucij od prvih okužb in razglasitve epidemije do danes velikokrat spreminjala (maske neobvezno, maske obvezno, maske priporočljivo, rokavice – da, ne, pogojno itd.). Zagotovo je bilo navodilo, ki ste ga opazili na strani NIJZ (pripravila ga je vladna služba za komuniciranje Ukom 23. marca), ob izidu najbolj aktualno, z rahljanjem ukrepov in pojenjanjem virusa pa bistveno manj.«

Gledalca **D. K.** pa je zmotil oglas, ki prikazuje pravilno umivanje rok:

»Namreč zelo (resnično zelo) me/nas je zmotil oglas RTV SLO za pravilno umivanje rok v času koronavirusa; ali nihče ne opazi, da oseba med demonstracijo pravilnega umivanja ne zapre vode !!? Le ta teče še med brisanjem rok!! Popolnoma nesprejemljivo za vse, ki se zavedamo pomena pitne vode in popolnoma sprevrženo za vse, ki naše znanjce učimo o ohranjanju narave!«

Odgovor **varuhinje**:

»Posredovala sem ga ustvarjalcem preventivnih vsebin v času epidemije. Pri nastajanju spotov so se producenti posvetovali s stroko. Tudi mene je zmotilo, da voda teče v prazno, vendar je tak postopek: medtem ko se roke umivajo, ni priporočljivo dotikanje pipe ali umivalnika. Pogledala sem tudi navodilo Svetovne zdravstvene organizacije (WHO), ki je prav takšno – voda se zapre šele po koncu umivanja (to lahko tudi sami preverite na spletni strani.«

Kdo govori in iz katere stranke je?

Varuhinja je prejela tri odzive, ki se nanašajo na podpisovanje politikov v programih TV Slovenija. Gledalca **M. L.** in **M. J.** sta predlagala, da bi podpisovali poslance in druge govorce na plenarnih zasedanjih Državnega zbora in sejah delovnih teles, ki se prenašajo oz. v posnetkih predvajajo na parlamentarnem programu TV Slovenija.

»Na 3. programu TV Slovenija si lahko ogledamo prenose sej DZ, ki so sicer pogosto zelo duhamorne, vendar nudijo zelo dober vpogled v politično in intelektualno stanje razpravljajočih oseb. Škoda pa je, da nastopajoči niso predstavljeni s stalnimi podnapisi z imeni in priimki ter stranko. Če bi bilo predstavljanje tako opremljeno, bi bil dosežen cilj celovitega seznanjanja gledalstva, s tem pa tudi možnost lastnega vrednotenja oseb in njihovih političnih (praktičnih) usmeritev.« (M. J.)

Če ne veš, kdo govori, je informacija brez vrednosti. Napisati bi bilo treba ime poslanca ali poslanke, saj vseh ne poznamo, in stranko, ki ji pripada. Nujno pa tiste, ki so povabljeni na odbore, za katere sploh ne veš, kdo so. (M. L. po telefonu)

Direktorica TV Slovenija **Natalija Gorščak**:

»Prenosi iz parlamenta so avtomatizirani, izvedbeno za prenos skrbi en človek. Če bi morali nastopajoče še podpisovati, bi potrebovali dodatnega človeka, česar si v tem

trenutku ne moremo privoščiti. Sicer pa nastopajoče vedno predstavi tisti, ki vodi sejo ali pa se nastopajoči predstavi sam.«

Varuhinja je dodala:

»Ker menim, da je predlog z vidika informiranosti upravičen, bom poskusila še večkrat spomniti na pričakovanje gledalcev, da jim bo zagotovljeno kakovostno spremljanje vsebine. Kdo govori in v čigavem imenu (poslanska skupina, ministrstvo, predstavniki drugih institucij in ostali sodelujoči) je bistven del informacije. Ustna napoved je velikokrat povedana hitro ali slabo razumljivo, predvsem pa se ji med trajanjem razprave težko sledi.«

Gledalec **M. L.** je napovedal, da bo pisal DZ, gledalka **M. J.** pa je varuhinji poslala še dodaten predlog:

»Glede podpisov je še ena možnost: glede na želje gledalcev in gledalk ter vas in vodstva TV bi na predsednika DZ naslovili prošnjo, naj ustrezna podporna (administrativna) služba DZ poskrbi za to, da bodo v prenosih sej odborov vidni osnovni podatki razpravljajočih (ime in priimek, stranka), kar je lahko zelo enostavno (lahko bi si podatek vsakdo napisal le na list papirja pred sabo). Morda bi uspeli.«

Gledalec **M. B.** pa je predlagal, da TV Slovenija, po vzoru tujih televizij, tudi za ministre in državne sekretarje zapiše, iz katere stranke prihajajo:

»Prosim, da zagotovite informiranost o predstavnikih strank na RTVS. Prosim in pričakujem, da boste tako kot ba ostalih TV Evrope, nastope ministrov in predtavnike strank poleg in mena in priimka opremili tudi z podakom, kateri stranki pripada. Ministri so tudi predstavniki svojih srank in je njihovo delo tudi odraz dela stranke na določenem področju.«

Varuhinja je predlog posredovala uredništvom, gledalcu pa zapisala:

»V medijski praksi velja pravilo o upoštevanju vloge, v kateri nastopa govorec. Ko nastopa minister, nastopa v imenu vlade in ne svoje stranke, saj pri ministrskem delu kot član vlade izpolnjuje program vladne koalicije in ne svoje stranke.«

Gledalec je vztrajal, da je informacija o stranki pomembna:

»Glede na volilni sistem imamo v Sloveniji koalicijske vlade z več strankami. Za gledalca je pomembna informacija iz katere stranke je posamični minister ali predstavnik stranke. Tudi meritve priljubljenosti se merijo po strankah, gledalci pa nimajo informacij kako dobro delajo posamezne stranke. Volimo stranke. Ob vsakem intervjuju z ministri ali člani stranke je vedno navedeno iz katere stranke prihaja na avstrijski ORF, nemški ZDF, ARD, RTL. Celó v državah z vecinskim volilnim sistemom je običajno navedena stranka. Kot receno je to pomembna pravica gledalca po informiranosti.«

RADIO SLOVENIJA

I. RADIO PRVI

O verskih obredih ob izteku epidemije

Poslušalka **V. D. K.** se je odzvala na prispevek o verskih obredih ob izteku koronaepidemije na Prvem programu Radia Slovenija 6. maja zjutraj, v katerem je bila z več vidikov osvetljena odločitev Škofovske konference v zvezi z opravljanjem verskih obredov.

»Nekaj vprašanj je bilo sicer nekorektnih, vendar je to stvar novinarskega pristopa. Absolutno deplasiran pa je bil zaključek prispevka, kjer novinarja ugotavljata, da je bila delna sprostitev omejevalnih ukrepov vlade posledica odločitve Škofovske konference. S tem naj bi vlada pokrila, "legalizirala" odločitev verske skupnosti. To z drugimi besedami pomeni, da se je vlada požvižgala na mnenje stroke in javnosti ter se podredila Škofovski konferenci. Takšen zaključek pomeni, da novinarja nas poslušalce podcenjujeta in na nek način žalita, saj spuščata v eter absurdne trditve, ki so plod njune domišljije in ne dejstev.

Mene ne moti pluralnost mišljenj, moti pa me, da mnogi vaši novinarji v informacijo vpletejo že tudi svoj komentar, tako, da ni jasno, kaj so dejstva in kaj je individualni pogled novinarja na zadevo, o kateri poroča. To pa je že tako moteče, da vaših informativnih oddaj na TV in in delno tudi na radiu ne morem več prenašati, saj me zaradi tendencioznosti in neobjektivnosti dnevno iritirajo.«

Odgovor odgovornega urednika Prvega programa Radia Slovenija **Danijela Posleka**:

»Namen tokratne rubrike oziroma prispevka je bil osvetliti potezo Slovenske škofovske konference, ki se je, še pred vladno odločitvijo za rahljanje ukrepov, odločila, da vnovič dovoli bogoslužja s prisotnostjo vernikov. Avtorja oddaje sta različne vidike te zgodbe osvetlila z zelo različnimi sogovorniki in tako zadostila pričakovanjem, da so v prispevku prikazana stališča vseh vpletenih strani.

Zato ocenjujem, da je bila velika večina oddaje v skladu s poklicnimi merili in standardi.

Drži pa, da je bil zaključek oddaje po oceni urednice rubrike in moji oceni preveč subjektiven in je vseboval tudi novinarski komentar obravnavane poteze. Ker ta komentar ni bil dogovorjen, v prispevku pa tudi ne posebej označen, smo avtorja rubrike na to opozorili. Sledimo namreč načelu, da poročanje temelji na soočanju različnih argumentov ter na dejstvih, iz katerih si lahko poslušalke in poslušalci zaključke ustvarijo sami.

V kolikor pa novinar v prispevku sam podaja svoje zaključke ali pa komentira poteze različnih akterjev pa bi to moralo biti bolj jasno povedano oziroma označeno. Ker se v tem primeru to ni zgodilo, smo znotraj uredništva opravili tudi razpravo na to temo.

Ob tem dodajam, da sta tudi avtorja pripravila zelo izčrpno obrazložitev prispevka in pristopa k poročanju«.

Obrazložitev avtorjev je objavljena kot **PRILOGA 1** na str. 53.

Varuhinja je dodala **MNENJE**, da ene od možnih interpretacij dejstev ni mogoče predstaviti kot dejstvo in uredništvu **PRIPOROČILA** notranjo razpravo o pravilih žanra:

»Sama lahko dodam le mnenje, da se ne bi mogla bolj strinjati z avtorjema, ko pravita, da sta dvom in kritični um osnova in nujno potrebna za uspešno novinarsko delo. Običajno temu rečemo kritična distanca, ki je eden od postulatov novinarskega dela in posebej pomembna v javnem mediju. Vendar pa je treba upoštevati tudi pravila žanrov in poklicna merila.

Menim, da v objektivnih žanrih (novica, poročilo) ni dovoljeno dejstev pomešati z interpretacijo teh dejstev (domnevami, ugibanji, sklepanj), še zlasti ne na način, ko občinstvo ne more razbrati, kje se konča poročanje in kje začne podajanje avtorjevega osebnega pogleda.

Menim, da je sodbe dovoljeno izrekat le, če logični sklepi sledijo pridobljenim in predstavljenim dejstvom in izjavam. Ne morem pa se strinjati, da se kot sklep predstavi zgolj ena od možnih razlag teh dejstev.

Občinstvo javnega medija upravičeno pričakuje, da bo o družbeno pomembnih tematikah dobilo dovolj informacij in različnih pogledov, da si o zadevi samo ustvari mnenje.

Zato bom uredništvu priporočila nadaljnjo razpravo o tem, kakor tudi pozorno branje Poklicnih meril in načel novinarske etike RTV Slovenija.«

Premalo evropske glasbe?

Poslušalec **N. Ž.** je varuhinji poslal sporočilo, saj meni, da se na Prvem programu Radia Slovenija vrti premalo evropske glasbe:

»Zelo rad poslušam radio in gledam RTV Slovenija, še posebej rad poslušam prvi radijski program. Imam pa eno pripombo, premalo je glasbe držav EU, v glavnem je glasba v angleškem jeziku. Čeprav mi je angleška in ameriška glasba zelo všeč, pa bi bilo prav, da bi kdaj slišali tudi kakšno popevko vzhodnoevropskih držav (sigurno imajo tudi kakšno dobro popevko), in želel bi si več italjanske, francoske glasbe. Angleži so že z eno nogo zunaj EU, mi pa vrtimo samo njihove popevke. Glasbeni uredniki držav EU bi se lahko med seboj bolj povezali in si izmenjali kakšno uspešno popevko v naših državah EU.«

Odgovor varuhinje:

»Sporočilo sem posredovala uredništvu Prvega programa Radia Slovenija, s prošnjo, da se o predlogu oz. pripombi pogovorijo. Vem, da o tem, kako poskrbeti za smiselno in zaokroženo glasbeno celoto, v uredništvu poteka živahna razprava. Na eni strani so omejujoče glasbene kvote, na drugi različni okusi in pričakovanja publike, na tretji pa glasbena ponudba, ki je v spreminjajočem se in globaliziranem svetu vse bolj angleško govoreča – tako v Sloveniji kot v drugih evropskih državah. Uredniki so mi pripovedovali o francoskih, skandinavskih, vzhodnoevropskih, italijanskih itd. glasbenikih, ki pojejo le še v angleščini, glasbeni izraz pa je čedalje manj specifičen in vse bolj istozvočen.«

II. VAL 202

Pohvala za komentar, pomislek o osebnem razkritju

Poslušalka **B. P.** je pohvalila Petkovo centrifugo na Valu 202, 15. maja, ki jo je pripravil Tadej Košmrlj.

»Poleg pronicljivega premisleka o delitvah v naši družbi in o popačenih predstavah o svobodi mišljenja in izražanja in svobodi medijev, je zlasti pohvalno, da je avtor poiskal in uporabil ponetke izjav, relevantnih za temo, ki pa bi lahko ostale spregledane.

Gre za arhivski posnetek izjave sedanjega predsednika vlade izpred 30 let o novinarstvu in medijih, ter za posnetek z nedavne razprave o tej temi, kjer smo lahko slišali osupljive besede direktorja medija, ki ga obvladuje stranka predsednika vlade.

V celotnem prispevku gospoda Košmrlja se je pokazala vrednost komentatorskega žanra in aktualnost radia kot medija, ki s komentarjem in z zvočnimi posnetki izjav akterjev poslušalca_ko spodbudi k razmišljanju in k boljšem razumevanju razmer in konteksta.

Gospod Košmrlj je na koncu prispevka razkril nekaj podatkov iz svojega življenjepisa in zgodovinske usode svoje družine, kar sem razumela kot dejanje, ki bi ga lahko obvarovalo pred očitki, da je pristranski. To potezo je možno razumeti glede na razmere, v katerih živimo, in glede na temo, ki jo je obravnaval. Bi pa bilo dobro premisliti o tem, ali je potrebno vsakega govorca, vključno z novinarkami in novinarji RTV Slovenija, spodbujati, da razkriva svojo družinsko in osebno zgodovino za to, da bi mu verjeli oziroma da bi bil verodostojen. Zdi se mi, da to ne bi smela postati praksa tj. da ne bi bilo dobro, da se uveljavi pristop, po katerem so vsi govorniki_ke v javnem prostoru vnaprej sumljivi_e in se morajo opravičevati in izkazovati svojo nepristranskost, če želijo javno razpravljati o političnih ali ideoloških temah.

Če bi to postal imperativ, to potem ne bi bila svobodna in demokratična družba, temveč družba nadzora.«

Varuhinja se strinja s poslušalkinimi poudarki glede razmer in razkrivanja osebnih podatkov z namenom dokazovanja nepristranskosti. Odziv je posredovala odgovornemu uredniku Vala 202 Nejcju Jemcu.

Netočna izjava glede športne politike

Nekdanji minister za izobraževanje, znanost in šport **Jernej Pikalo** je opozoril na izrečeno netočnost o njegovem delu, 24. maja, na programu Vala 202, ko je novinar zanj dejal, da si »ni niti enkrat našel časa, da bi se srečal s predsednikom Olimpijskega komiteja Slovenije«. Priložil je več informacij o neresničnosti takšne trditve. Odgovorni urednik Vala 202 **Nejc Jemec** je napovedal, da bodo popravek objavili v naslednjem Nedeljskem športnem popoldnevu, v terminu prispevka, ki je vseboval netočnost. Popravek je bil objavljen 31. maja.

MMC

I. NOVINARSKÉ VSEBINE

Kako točno je dovolj točno o koronskem turizmu?

Bralka **A. Z.** je pisala zaradi spletnega članka z naslovom Nevzdržnost koronskega turizma, ki je bil na www.rtv slo.si objavljen 13. maja.

»Berem zgoraj omenjeni članek in se čudim, da novinarka lahko v enem članku napiše toliko netočnih in zavajajočih podatkov. Omenjam samo nekatere:

- Trenutno še vedno ni jasno, ali bodo v Italijo letos lahko prišli tudi tuji turisti. In če, kdaj in kako. - Italija odpira meje z 03.06.2020, če bi novinarka vsaj malo logično razmišljala kaj takega ne bi niti zapisala, saj je vsemu svetu jasno, da je Italija dežela turizma in da brez tujih turistov pač ne gre in da bo država kot taka naredila vse, da se turizem vrne

- "Samo tiste, ki bodo "v kondiciji za letenje", bodo spustili na letala," napoveduje strateško podjetje za letalski promet SimpliFlying - SimpliFlying je podjetje, ki svetuje o strategiji trženja letalskih družbam (cca 95 letalskim družbam od več kot 5000) in ni podjetje, ki bi se ukvarjalo z postavljanjem zdravstvenih meril za letenje, tako da je njihova objava več kot 70 sprememb območij potovanja potnikov kot prvo močno pretirana, kot drugo pa v realnem času neizvedljiva, kot tretje pa popolnoma neprimerna za objavo v takem članku

- v Kanadi pa kljub majhnemu številu okužb ne dovolijo niti poletov znotraj države, kaj šele iz tujine - ne drži. 4 velika Kanadska letališča nemoteno izvajajo mednarodne lete

- Pri Hong Kong Airlines so se že odločili, da hrane ne bodo več stregli - drži, ampak ta odločitev ni povezana neposredno z Covid-19 ampak z finančnim stanjem družbe na splošno-

Novinarka je s svojim člankom žal pokazala, da njene navedbe nikakor niso resnične, da so nepreverjene in zelo zavajajoče. Kaj je s tem člankom želela doseči ne vem, nikakor pa ta članek ne pripomore h kredibilnosti novinarstva. Gledalci, poslušalci in bralci imamo pravico, do preverjenih in točnih informacij.«

Odgovor urednice Uredništva novih medijev **Kaje Jakopič**:

»Članek, ki ga pritožnik navaja, je z dne 13. 5. 2020. Njegova pritožba je bila poslana 4 dni kasneje. Informacije in situacija po državah glede sproščanja ukrepov v času pandemije pa se v teh dneh spreminjajo iz ure v uro. Podatki v članku, ki ga omenja, so bili resnični in so držali do tistega trenutka, ko je bil članek objavljen. Seveda so se potem razmere spreminjale, s tem pa tudi zapisani podatki.«

Odzvala se je tudi avtorica članka, **Kaja Sajovic**:

"Članek je bil napisan v času, ko je bila Italija še v karanteni in nihče ni pričakoval odpiranja meja. Šele 2 dni kasneje je Italija sporočila, da bo 3. junija odprla meje, kar je presenetilo številne, saj je njena epidemiološka slika še vedno precej slaba, prav gotovo pa slabša od nekaterih držav, ki meja še ne odpirajo.

Kar se tiče letov po Kanadi - res je, nekaj povezav deluje, a močno okrnjenih. Šele prejšnji teden je sledila napoved, da bodo malce okrepili notranje lete, še vedno pa so province v karanteni in uradno niso odprte ena drugi. Letov izven Kanade ni, razen repatriacijskih ipd.

Kar se tiče podjetja SimpliFlying, ki ga navajam, vse drži. Je podjetje, ki letalskim družbam svetuje in postavlja strategije. Jasno, ne postavlja zdravstvenih meril, lahko pa nekatere stvari sklepa glede na razvoj dogodkov in ustrezno svetuje družbam. SimpliFlying v svojem članku denimo navaja tudi obsežni članek o pokoronskem turizmu, objavljen v Forbesu (naveden tudi v mojem članku).

Glede Hongkong airlines - v članku je omenjeno samo, da ne bodo več stregli hrane. Ali gre pri tem tudi za ekonomske razloge? Jasno, a tudi te je še poglobila korona."«

Varuhinja je zapisala, da očitki po njenem mnenju niso upravičeni, saj je v poročanju o posledicah koronavirusne bolezni posebej pomemben časovni vidik. Kar je veljalo danes, bo morda že jutri spremenjeno. Tudi v času priprave odgovora 26. maja je bilo glede turizma v Italiji še veliko neznank, o čemer je prav ta dan za Prvi program Radia Slovenija odkrito govoril direktor italijanskega združenja hotelirjev Alessandro Nucara.

Objave v angleščini morajo biti prevedene!

Varuhinja je uredništvo vnovič opozorila na objavo neprevedene vsebine v članku na portalu MMC, in sicer tvita v angleščini. Varuhinja takšno objavo šteje kot napako, saj je v javnem mediju dovoljeno objavljati le vsebine v slovenščini; zapisi v tujih jezikih morajo biti prevedeni.

Na podoben primer je bila varuhinja prvič opozorjena v začetku leta (februarsko poročilo str. 47). Takrat je varuhinja menila, da bralci upravičeno pričakujejo, da bo tujejezični izvirnik (v video, avdio, grafičnem ali drugačnem zapisu) opremljen s prevodom.

Urednica uredništva za nove medije **Kaja Jakopič** je na tokratno opozorilo odgovorila:

»Novinarji imajo navodila glede embedanja objav v tujih jezikih na družbenih omrežjih, tudi v tem primeru je novinarka v tekstu članka povzela vsebino tvita. Tisto, kar je bilo izrečeno v video intervjuju tvita in tudi povzela poust tvita. Zdaj je samo še dodala zadnji stavek iz pousta, tako, da ne vidim, da bi naredila napako, saj je dejansko povzela vsebino tvita in videa. Embed tvita pa je v članek upravičeno dodan, ker si uporabniki lahko pogledajo tako še del iz videointervjuja.«

Varuhinja se s pojasnilom ni strinjala:

»Dejstvo je, da objava na tvidu ni bila ne prevedena ne povzeta. Temu ni mogoče reči drugače kot napaka. Še večja napaka bi bila, če bi takšno stanje ohranjali, ščitili in spodbujali. Povezava na izvirnik (ali vključevanje izvirnika) je potencialna dodana vrednost za bralca javnega medija, ki razume angleščino. Primarna publika javnega medija pa je bralec, ki razume slovenščino.«

Razlaga javnomnenjskih anket, drugič

Bralka **A. B.**, ki se je aprila pritožila nad člankom o javnomnenjski raziskavi na MMC (»Raziskava: Navdušenje nad vladnimi ukrepi je precej upadlo«; gl. aprilsko poročilo str. 40), je menila, da odziv uredništva in varuhinje ni zadosten; vztrajala je, da je avtor napačno interpretiral podatke javnomnenjske agencije.

Odgovorna urednica Informativnega programa **Manica J. Ambrožič**, ki je odgovorna tudi za spletne vsebine v MMC-jevih rubrikah Slovenija in Svet, je odgovorila:

»Zavedamo se, da je analiza javnomnenjskih raziskav občutljiva tematika. Vsak članek ali televizijski prispevek o rezultatih raziskave je izbor ključnih podatkov. Kaj poudariti, kaj predstaviti grafično, kateri podatek ali rezultat je zanemarljiv? To so dileme, s katerimi se sooča novinar, ko se loti zahtevne naloge analize rezultatov in od odgovornosti pri tem delu in zahtevnosti tega ne smemo bežati. Menim, da je pritožnica zelo podrobno in skrbno analizirala naš članek in rezultate raziskave, ki smo jo povzeli. V podtonu pisma čutim obtožbo o zavajanju, ki jo zavračam, a ob tem dodajam, da moramo ob takšnih mnenjih gledalcev in bralcev okrepiti razpravo

znotraj uredništva o tem, kako analiziramo in predstavljamo javnomnenjske raziskave.

Ta teden sem v Informativnem programu glede tega že napisala priporočilo urednikom in o tem bomo govorili tudi na našem tedenskem uredniškem sestanku.«

Tudi **varuhinja** se je vnovič poglobila v zadevo in pripravila odgovor, ki vsebuje **MNENJE** in **PRIPOROČILO**:

»Menim, da ste upravičeno opozorili na več nedoslednosti, tudi v izvorniku, saj ta enkrat primerja podatke ankete v zadnjem marčnem vikendu in tretjem aprilskim vikendu, spet drugič dnevna merjenja ali trende na podlagi merjenj od razglasitve epidemije.

Menim, da te nedoslednosti, ki so se zrcalile v novinarskem članku, niso takšne narave, da bi bralcu onemogočile razumevanje tematike in da bi jih lahko označili kot večjo vsebinsko napako. V obravnavanem obdobju se je med vprašanimi zaskrbljenost zaradi koronavirusa umirjala, z naraščanjem optimizma pa se je zniževala podpora ukrepom – tako preventivnim kot gospodarskim. Razumljivo je, da namen novinarskih prispevkov ni objava integralnih podatkov, ampak gre za novinarjev izbor, ki podatke in raziskavo o utripu javnosti v največji meri in čim boljše ilustrirajo. Večja pomanjkljivost je po mojem mnenju to, da novica ni vsebovala interpretacije Valiconovega analitika Andraža Zorka, saj bi tako – poleg tehničnega opisa izbranih podatkov – bralec dobil tudi kakovostno in strokovno razlago teh podatkov.

Zato podpiram uredničino prizadevanje za skrbnejšo obravnavo javnomnenjskih raziskav, začenši z izborom podatkov, prek ubeseditve in vse do vizualizacije in opreme objav. Naslovi člankov morajo pritegniti, to je ena od zakonitosti spletnih objav, vendar morajo biti točni oz. pravilni v povzemanju vsebin.

Vsem uredništvom, ki objavljajo podatke javnomnenjskih raziskav bom vnovič priporočila notranjo razpravo in tudi poglobljeno branje Poklicnih meril in načel novinarske etike. Ta dokument je napolnil 20 let in je v marsičem zastarel in nepopoln, vendar ostaja (in se strinjam z vami), dragocen in najpomembnejši poklicni in etični kompas programskih ustvarjalcev RTV Slovenija.«

II. UPORABNIŠKE VSEBINE

Uporabniški komentarji na portalu rtvslo.si

Varuhinja je v maju prejela sporočila 11 uporabnikov glede spletnih komentarjev in njihovega moderiranja na novičarskem portalu MMC RTV. Nekaj primerov:

»Glede na pogoje uporabe menim, da je veliko komentarjev neprimernih in neskladnih s pogoji uporabe. Velikokrat se komentarji ne nanašajo na objavljeno novico in menim, da je nivo komentiranja nizek.

RTV SLO, glede na svoj ugled, ne sme dopuščati nizkotnega komentiranja, zato menim, da bi bilo potrebno na tem področju nekaj ukreniti. Če ni mogoče zagotoviti kakovostnega komentiranja, je bolje, da komentarjev ne bi bilo.« **(F. M.)**

»Pod člankom o intervjuju z dr. Ihanom so bili pobrisani vsi moji komentarji, čeprav so imeli nekateri visoko število priporočil. Mislim, da imamo državljani (in plačniki rtv prispevka) v takih kriznih časih pravico izraziti svoje mnenje, četudi na šaljiv ali satiričen način. Vsebina brisanih komentarjev se je nanašala na možnost razvoja varnega in učinkovitega cepiva in na poziv k socialnemu distanciranju za ta čas. Zato sem v šali pripomnil, da bodo telesni stiki dovoljeni le še na narodovo reprodukcijo v nadzorovanem okolju zato specializiranih medicinskih ustanov. Ker sem svoj komentar ponovil po pristranskem izbrisu s strani administratorja, je ta potem v sled svoji maščevalnosti in oholosti pobrisal dosledno vse moje komentarje pod omenjeno objavo (torej tudi odgovore na komentarje drugih in odgovore na moje komentarje), torej me je de facto izključil iz razprave.« **(U. B.)**

»Ne morem si kaj in sem se končno odločil, da vam tokrat izrazim nestrinjanje z brisanjem nekaterih mojih komentarjev pod članki. Občasno komentiram kakšne članke na MMC-ju, še posebno kolesarstvo. Včasih sem bil aktivni tekmovalec v tem športu, bil sem tudi član državne reprezentance in državni prvak. Zato se na ta šport kar dobro spoznam. Tudi mi je, navkljub letom še vedno v veliko veselje spremljanje teh dogodkov. Me pa občasno zmoti nerazumno brisanje nekaterih bolj ali manj nedolžnih postov in to zelo ažurno, kakšni, ki pa pod članki o kolesarstvu promovirajo kakšno prepovedano piramidno igro ali promoviranje spolnih uslug pa traja celo večnost, da so le-ti izbrisani. Zakaj takšna dvojna merila? Poleg vsega je pa še (so) neažuren - ni pri preprečevanju razno raznih objav, ki nimajo veze s članki (sex oglasi, reklame za nezakonite piramidne igre) itd« **(S. K.)**

Varuhinja je v odgovorih podajala splošna pojasnila o namenu moderiranja, odgovornosti po Zakonu o mediji in uredniških pristojnostih. Pritožnike je napotila k branju spletnega kodeksa ter pogostih vprašanj in odgovorov o komentiranju in moderiranju. Poudarjala je, da lahko k višji ravni dialoga prispeva tudi vsak uporabnik oz. bralec sam, in sicer tako, da prek povezave Prijavi neprimerno vsebino moderatorje opozori na kršitev kodeksa – s komentarjem ali objavo oglasov.

Neprimerna vsebina na blogih rtv slo.si, drugič

Uporabnik **I. A. H.** je tudi maja opozoril na vsebino blogov na portalu rtv slo.si, ki po njegovem mnenju vsebujejo lažne novice in škodljive vsebine, povezane s koronavirusno boleznijo. Varuhinja je urednico uredništva novih medije **Kajo Jakopič** in vodjo MMC **Luko**

Zebca ponovno pozvala, naj skrbno prebereta objavljene vsebine v blogih in komentarje pod temi blogi ter preverita, če so skladni s kodeksom. Opozorila je, da celo na družbenih omrežjih uporabniki ne morejo pisati česarkoli, ne da bi tvegali prijave oz. odstranitve neprimerne vsebine. Vprašala je tudi, kako se prijavi neprimerna vsebina v blogih, glede na to, da pri komentarjih na tej strani ni te možnosti (kot je sicer pri komentarjih pod članki).

III. STORITVE

Pomanjkljive informacije o arhivskih vsebinah

Poslušalka **N. T.** je na primeru oddaje Vala 202, ki je bila v živo na sporedu 1. maja, opozorila na nedoslednost pri vpisovanju spremljajočih podatkov v spletni arhiv RTV Slovenija.

»Zanimalo me je, kdo je oddajo pripravil oziroma ime in priimek (po mojem odlične!) novinarki, ki je Borutu Golobu zastavljala vprašanja in vmes tudi malce (po)komentirala.

Iščem in iščem, toda ne najdem: ne v zavihku "vsebina" ne v zavihku "o oddaji", nikjer. Umanjkanje podatka avtorja/ice oddaje se mi zdi tako s stališča poslušalca/gledalca kot tudi s stališča avtorjev/ic oddaj nesprejemljivo.«

Varuhinja se je strinjala s poslušalko, da je informacija o avtorju oddaje sestavni in nepogrešljiv del arhivske objave. Pri tem ne bi smelo biti razlike, ali uporabnik do vsebine dostopa prek spletne strani radijskega programa ali prek spletnega arhiva RTV 4D. Glede tega je bila v stiku z odgovornim urednikom Vala 202 **Nejcem Jemcem**, vodjo razvoja digitalnih storitev na Radiu Slovenija **Matejem Praprotnikom** in vodjo MMC RTV Slovenija **Luko Zebcem**. Poslušalka je prejela naslednji odgovor:

»Zdaj je konkretna zadeva urejena in ustrezno dopolnjena. Na podlagi vašega odziva je stekla intenzivna komunikacija med Valom 202 in ekipo RTV4D – dogovorili so se za takšno rešitev, da bo podatek o avtorju odslej avtomatično prenesen iz interne aplikacije.«

Poslušalka se je zahvalila za hiter odziv in rešitev.

Teletekst na mobilnem telefonu

Uporabnik **F. G.** je varuhinji poslal vprašanje glede mobilne aplikacije za dostop do teleteksta:

»Na telefonu imam nameščeno aplikacijo Teletekst, vendar mi že nekaj dni ne dela več. Sploh ne odpre začetne strani. Upam, da težavo kmalu odpravite.«

Odgovor vodje MMC **Luke Zebca**:

»RTV Slovenija ne ponuja mobilne aplikacije Teletekst. Sicer nam je znano, da obstaja nekaj aplikacij, ki so bile narejene pred leti s strani neodvisnih računalniških

programerjev, a nimajo povezave z RTV Slovenija. Sklepamo, da gospod uporablja eno od teh aplikacij; v tem primeru se bo moral obrniti na izdelovalca aplikacije.

Uporabnik lahko preko mobilnega telefona uporablja spletno stran s teletekstom, in sicer na naslovu <https://teletekst.rtv slo.si>. Spletno stran je mogoče dodati kot ikono na ekran mobilnega telefona, kar je primerljivo mobilni aplikaciji.«

(Ne)tolmačene oddaje na RTV 4D

Gledalca **M. D.** je zanimalo, zakaj na posnetkih Dnevnika, dostopnih v arhivu RTV 4D, ne more izključiti tolmačenja:

»Zadeva se pleče okoli spletnega arhiva Rtv 4D, kjer si do zdaj lahko dostopal do oddaje Dnevnik brez znakovnega tolmača. Kak teden pa se pojavlja samo različica Dnevnika ali Kronike z znakovnim tolmačem, ki ga jaz ne potrebujem (prej sta bili na voljo obe različici, z ali brez). Tovrstno spremljanje je pravzaprav kar oteženo, saj nisem navajen spremljanja vsebin s tolmačem, slika je manjša, potisnjena v ozadje, tolmač kreta in s tem slišočemu moti pozornost, zakriva posnetek in info pasice. Najbolj prav se mi je zdelo, ko sta bili na voljo obe različici in bili tudi primerno naslovljeni, Dnevnik ali Dnevnik z znakovnim tolmačem, in si lepo izbral, kar potrebuješ. Zagotovo je napaka v kaki malenkosti in nepozornosti tistega, ki ureja spletni arhiv.«

Odgovor iz **pisarne varuhinje**:

»Do nedavnega sta bili v arhivu RTV 4D res objavljeni dve različici oddaje Dnevnik, ena je bila tolmačena v slovenski znakovni jezik. Sedaj pa je v arhivu dostopna samo ena različica oddaje Dnevnik, v kateri si uporabnik sam vključi ali izključi tolmačenje s pritiskom na gumb v orodni vrstici predvajalnika.«

Gledalec se je zahvalil za nasvet in pomoč, ki pa na mobilni aplikaciji ne deluje, saj tam gumba za izklop ni. Pristojni na MMC so na podlagi tega opozorila ugotovili, da na mobilni aplikaciji ta možnost dejansko ne deluje – napaka je bila odpravljena v najkrajšem času. Uporabnik se je zahvalil za odzivnost in prijaznost.

RTV SLOVENIJA

I. JEZIKOVNA KULTURA

Jezikovni, prevodni in govorni spodrsjlaji ali slabosti

Gledalko **A. Š. G.** je zmotilo, da je voditeljica oddaje TV Slovenija Osvežilna fronta v oddaji 8. maja napačno izgovorila francosko besedo voilà:

»Voditeljica je v današnji oddaji (8.5.2020) navrgla francosko besedo, ki jo je spregovorila popolnoma napačno, in sicer gre za besedo voila. Izgovorila jo je uala

namesto pravilno vuala. Ker je oddaja namenjena mladim gledalcem, tudi tistim, ki se v šoli učijo francoščine, jih voditeljčino napačno izgovarjanje francoske besede lahko zavede v napačno izgovarjavo. Napačna izgovarjava ni frajerska, ampak samo napačna in za javno državno televizijo nedopustna.«

Varuhinja je sporočilo posredovala urednici oddaje Meti Ornik, ki je sporočila, da se bodo o tem pogovorili v uredništvu.

Gledalec **D. L.** je komentiral napoved prispevka v Dnevniku dne 19. maja:

»Skrbi me uporaba srbizma v že tako ogroženem slovenskem jeziku (teptanem vsak dan bolj), poleg stalne uporabe srbizma športnih novinarjev si je danes to dovolila še voditeljica dnevnika v prispevku o raziskovalcih pravne fakultete o (po mojem mnenju nedopustnih) napadih na novinarje RTV, ko je dejala, da je bilo S STRANI omenjenih raziskovalcev ugotovljeno to in to... Se opravičujem, nedopustno, četudi je samo povzela njihovo sporočilo!«

Odgovor **varuhinje**:

»Pojasnjujem, da je voditeljica Dnevnika navedla naslov izjave, ki jo je podal in tako naslovil Inštitut za kriminologijo. Napoved prispevka, ki ga je prebrala voditeljica, je ustrezno povzela izvirnik in je bila zapisana takole:

"Grobe osebne žalitve novinarjev s strani vidnih politikov so nesprejemljive," so v izjavi za javnost zapisali raziskovalci Inštituta za kriminologijo pri Pravni fakulteti v Ljubljani. Sodišča bi morala v teh žalitvah prepoznati zlorabo svobode izražanja, so še dodali. Opozorili so, da taka žaljiva sporočila politikov spodbujajo sovražen in žaljiv javni diskurz.

Dodajam, da besedila napovedi pregleda lektorica - jezikovna svetovalka.

Glede pravilnosti uporabe besedne zveze »s strani« stroka ne deli vašega pogleda. O tem si lahko več preberete v Jezikovni svetovalnici ZRC SAZU.

Lahko pa razumem, da vas je uporaba takšne besedne zveze zmotila. Tudi mene je. Vendar pa se lahko strinjam z jezikoslovci, ki opozarjajo, da je tudi slovenščina živ jezik in svarijo pred apriornim zavračanjem posameznih besed ali besednih zvez.«

Gledalec **D. Č.** je opozoril na napako v televizijskih Poročilih ob 8. uri, 5. maja, ko je bil stavek v hrvaščini »poruke sa svih strana« v slovenščino preveden kot "poroke se približujejo".

Varuhinja je na napako opozorila uredništvo in gledalcu odpisala, da za napako ni opravičila:

»Lahko le pojasnim, da jutranje informativne oddaje pripravlja minimalna, komaj tričlanska ekipa, v kateri ni prevajalcev, in zapišem splošno opazko, da v novih generacijah bistveno bolje razumejo angleščino kot hrvaščino.«

Gledalko **K. Š. G.** pa je zmotila uporaba pozdrava adijo v programih TV Slovenija:

»Že dalj časa me žuli uporaba pozdrava adio. Zakaj? Sem s primorskega konca in ta pozdrav uporabljajo naši sosedi Italijani. priznam, tudi mi se ga poslužujemo, v pogovornem jeziku, ampak za TV bi si želela, da ga ne bi. Predvsem me moti, če ta pozdrav uporabljajo vaši zaposleni. Razložila bi še rada, kaj v prevodu pomeni, po naše je to zbogom. Veselilo bi me, če bi uporabljali slovenske pozdrave in bi jih na ta način spet obudili.«

Odgovor varuhinje:

»Vaše opozorilo povsem razumem. Večkrat prejmem podobne odzive. Gledalci ali poslušalci opazite, da se v zborni slovenščini vriva preveč tujk in da smo podomačili številne tuje oblike pozdravov, na primer čao, bajbaj, adijo in tako naprej. Te oblike najdemo tudi že v slovarjih (spodaj kopiram gesla za omenjene besede iz Slovarja slovenskega jezika). Ne glede na to pa menim, da bi se v javnem mediju morali truditi, da najprimernejše izraze poiščemo v slovenskem jeziku. In jih tako – kot ste napisali – tudi na neki način obudili.«

Gledalka **O. H.** je varuhinji poslala obširno splošno pismo o jezikovnih slabostih v programih javnega medija:

»Oprostite, a zdaj ko velikokrat na dan poslušam: trgovine, vrtci, šole, ... se odpirajo; ukrepi se sproščajo, me še bolj moti kot preje ko so se ceste, hiše, gradile kar same. Najbolj grozno: ubitih je bilo - namesto ubili so jih! Pa še: ukrepi se sproščajo - sprejela jih je vlada in vlada jih sprosti!

Mislim, da vse to zahteva kar nekaj truda - dela! Tudi roboti in avtomatska vrata ne delajo sami, ampak jih je najprej treba narediti potem pa še dati vsak ukaze prek senzorjev. Po moje kot uporabljamo brezosebne oblike pri govorjenju in pisanju, se brezosebno odzivamo na pojave, saj se kar sami dogajajo. Včasih smo razlikovali med oblačim se in oblačijo me. Ali je ta brezoseben način izražanja zaukazan, da nas še bolj razosebi in odtuji. Čas negotovosti je pravi.

Moti me tudi, da več ne razlikujemo med moči in morati. Zdaj ne vem ali se moram ravnati po ukrepih, ali morem če morem.?!

Pa še preveč pridevniškega izražanja: človeški skrbniki - mišljen je človek skrbnik, lektorska prepoved - prepoved lektorja, karantenski čas - čas v karanteni, radarska akcija - akcija policije, ki meri hitrost z radarji; so lahko tudi na morju ali v zraku, a radarji ne delujejo sami, poslušalske navade ... Oprostite, a zdaj več poslušam radio in televizijo in bolj opazim. Ali se je jezik res tako spremenil in ni več nobene logike. Kako se naj potem tujec nauči jezika.«

Varuhinja na tovrstna sporočila odgovarja s povabilom pritožnikom, naj so bolj konkretni, kdaj in v katerem mediju so opazili napake, saj sicer opozoril ni mogoče poslati na pravi naslov. Iz splošnega pojasnila:

»Deloma drži, kar pravite, da se jezik spreminja in da so jezikovne norme v medijskem sporočanju bistveno bolj sproščene kot nekoč (npr. v času mojih novinarskih začetkov). Deloma gre za značilnosti poročevalske jezikovne zvrsti (nenehno tekmo s časom in poenostavljanje, šabloniziranje, iskanje bližnjic), ob tem pa žal velikokrat tudi za neznanje in malomarnost posameznih novinarjev in javnih govorcev.«

II. OGLAŠEVANJE

O kakovosti oglasnih sporočil

Gledalko **F. Z.** je zmotil televizijski oglas za trgovino Spar, in sicer zaradi – po njenem mnenju – nizke ravni in neprimerne prikaza prodajalk in otroka.

»... če imate kaj vpliva na kakovost predvajanih vsebin, če lahko v Vaši hiši koga opozorite na nesprejemljiv nivo te in drugih reklam, storite to. V imenu nas gledalcev in poslušalcev.«

Iz odgovora **varuhinje**:

»Tudi mene zmotijo nekateri radijski, televizijski in spletni oglasi, bodisi zaradi vsebine bodisi zaradi izpeljave bodisi zaradi nenehnega ponavljanja. Velikokrat to velja tudi za oglase, ki se drugim morda zdijo zabavni ali zanimivi ali privlačni. Vendar okusi ne morejo biti glavno merilo.

Pomembno je, da pristojne radijske, televizijske in spletne službe RTV Slovenija vsak oglas pred predvajanjem pregledajo in preverijo njegovo skladnost z zakoni ter poklicnimi merili in načeli novinarske etike (v delu, ki se nanašajo na vsebin oglasov). Če opazijo kršitve, predvajanje oglasa zavrnejo. Za konkretni primer morebitne konkretne kršitve niste navedli, očitno je niso zaznali niti pristojni.

Dodajam še splošno pojasnilo, da si RTV Slovenija pomemben del sredstev za opravljanje nalog zasluži s prodajo oglasnega prostora. Če govorimo o TV Slovenija, gre za petino vseh prihodkov. Pri tem je treba bdeti nad spoštovanjem vseh omejitev v dolžini in času predvajanja, kot jih predpisuje Zakon o avdiovizualnih medijskih storitvah.«

III. SPLOŠNO

Objava RTV-vsebine na portalu drugega medija

Varuhinja je prejela 7 pisem, v katerih so pritožniki vprašali, ali je primerno, da novinar RTV Slovenija o vsebini, ustvarjeni za RTV Slovenija, poroča za nek drugi medij. Povod je bila objava razširjenega napovednika za televizijsko oddajo Intervju 9. maja, v kateri se je Jože Možina pogovarjal z Ernestom Petričem. Menili so, da je novinar javne RTV Slovenija tako »spet presegel svoj domet delovanja, določen s pogodbo o zaposlitvi in etičnim kodeksom

ter ostalimi standardi javnega zavoda RTV Slovenija in s tem grobo okrnil ugled zavoda.« Opozorili so tudi na oglaševanje novinarjeve knjige na tem portalu ter povezavo na novinarjevo zasebno spletno mesto, kar po mnenju pritožnikov nakazuje na poslovni dogovor vodij portala in novinarja:

»Prosim za razpravo na programskem svetu glede ustreznosti takega delovanja, prosim za presojo varuha gledalčevih in poslušalčevih pravic, ali je pri objavi prišlo do kršenja programskih standardov javnega zavoda RTV Slovenija in prosim za odziv urednice Manice J. Ambrožič, seveda ob upoštevanju zgoraj navedenih komentarjev o citatih, ki niso del intervjuja in jih je lahko tako vedel samo novinar Jože Možina.«

Varuhinja je pritožnikom sporočila, da v zadevi nima pristojnosti in da po njenem mnenju na konkretna vprašanja lahko odgovori le vodstvo Zavoda. Pojasnila je, da je na podlagi podobnega odziva lani jeseni sprožila notranjo razpravo - v okviru uredništev, pri vodstvu RTV Slovenija in strokovnjakinji za področje integritete in transparentnost poslovanja RTV Slovenija ter na Svetu delavcev in Programskem svetu.

Programski svet je o tem na seji 24. oktobra 2019 sprejel naslednji sklep:

»Programski svet RTV Slovenija podpira predloge Varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev, naj vodstvo RTV-ja v interesu promocije in zaščite javne službe zavoda natančneje opredeli odnos do delovanja programskih ustvarjalcev RTV-ja zunaj službe in s tem seznanj programski svet.«

Varuhinjino mnenje in priporočilo ter iztočnice za nadaljnjo razpravo so bili objavljeni v poročilu za september 2019 na str. 23. V tem poročilu objavljamo kratek povzetek, kot gradivo za morebitno nadaljnjo razpravo, in sicer kot **PRILOGO 2** na str. 55.

To gradivo se po vsebini deloma navezuje tudi na zadevo Ko ertevejevec na omrežjih blati druge ali izraža politično mnenje, ki je povzeta v tem poročilu str. 48.

Pošiljateljem, ki so poslali sporočilo z identično vsebino, je sporočila, da takšno verižno pošiljanje kopiranih sporočil težko razume kot prispevek k dialogu o kakovostnem mediju, ampak bolj kot zasipavanje varuhovega (ali kakšnega drugega) nabiralnika. Nekaj pritožnikov se s takšnim odgovorom varuhinje ni strinjalo.

Varuhinja ni seznanjena, ali je vodstvo RTV Slovenija preučilo konkretno zadevo oz. pripravilo odgovor pritožnikom.

Ko ertevejevec na omrežjih blati druge ali izraža politično mnenje

Varuhinja je prejela 17 pisem z isto vsebino, v katerih so pritožniki izrazili zaskrbljenost zaradi javnih objav tajnice odgovorne urednice Informativnega programa TV Slovenija na družbenih omrežjih Twitter in Facebook. Opozorili so, da v objavah »že več let blati in žali državljanke in državljanke republike Slovenije, svoje novinarske kolegice in kolege in ostalo občestvo«. Za pošiljatelje pisem je zaskrbljujoče predvsem, da ima tajnica odgovorne urednice »zagotovo

dostop do novinarskih vsebin pred objavo, ker ima gospa zagotovo dostop do gradiv in dokumentov, ki niso za javno uporabo, pa jih lahko ona po želji širi naokrog prek svoje lažne identitete na Twitterju«. Pozvali so k ukrepanju:

»Spoštovani, ker se zavedam, da je javni medij steber demokracije in da ga prek prispevka plačujemo vsi, najostreje protestiram proti financiranju takih kadrov z mojim denarjem. Prav se mi zdi, da vas opozorim na to dejstvo in upam, da boste v skladu s svojimi dolžnostmi in pravicami tudi ukrepali.

Ne razumem namreč, kako lahko vsi državljani in državljanke financiramo osebo, ki je v svojih javnih izjavah žaljiva, omadežuje javni medij, ki ji daje plačo in odkrito simpatizira s političnimi veljaki specifične stranke. Še več! Med njenimi izjavami najdemo veliko takih, ki bi se lahko kvalificirale tudi kot kaznive po KZ-1 (javno zagovarjanje nacizma).«

Pritožniki so iz **pisarne Generalnega direktorja RTV Slovenija** prejeli naslednje pojasnilo:

»Prejeli smo vaše sporočilo z opozorilom, da naj bi naša zaposlena pod psevdonimom @Yrennia1 (oz. Yrenia.Yana) na družbenem omrežju Twitter dlje časa objavljala neprimerne vsebine, nekatere celo z elementi spodbujanja sovraštva, nasilja ali nestrpnosti. Na osnovi tega in vpogleda v omenjeni twitter račun, ki je bil po začetku postopka že ukinjen, smo zaposleno pozvali, da se izjasni, ali je to njen račun in ali je ona avtorica zapisov.

Iz njene izjave izhaja, da to drži. Proti delavki smo zato sprožili ustrezne postopke.«

Varuhinja je pritožnikom odgovorila:

»Gledalci, poslušalci in bralce RTV-vsebin me večkrat vprašajo, kaj menim o objavah posameznih novinarjev na družbenih omrežjih (in pri tem naštevajo posamezna imena). Pojasnujem, da glede tega nimam neposrednih pristojnosti, vselej pa obžalujem, če sem seznanjena z aktivizmom, prepiri, besednim nasiljem in nasploh angažmajem, ki lahko okrni vtis o novinarjevi nepristranskosti in kredibilnosti.

Gre za vprašanje odgovornega delovanja v javnosti, z zavedanjem vloge, ki jo ima posameznik, če ni le zasebnik, ampak tudi obraz in glas javnega medija. V poklicnih merilih in načeli novinarske etike je zapisano, da ustvarjalci programov s svojim javnim delovanjem in z dejavnostmi v prostem času ne smejo ogroziti ugleda javnega zavoda ter zaupanja občinstva v vsebino programov RTV Slovenija in v lastno verodostojnost. O tem večkrat govorim v uredništvih, na organih soupravljanja in javnih dogodkih oz. vselej, ko imam za to priložnost.

Ker poteka prenova poklicnih meril in načel novinarske etike, v katerih družbena omrežja niso izrecno omenjena, se pričakuje, da bo na nek način natančneje regulirano tudi to področje. Seveda z zavedanjem o ustavni pravici do svobode javne besede, ki s pravili ne sme biti okrnjena.

Menim, da bi takšna pravila morali smiselno uveljaviti tudi za druge sodelavce RTV Slovenija.

Na koncu zapisujem, da obsojam vse oblike sovražnega in neprimerne govora. Verjamem, da je tudi najostrejšo kritiko mogoče napisati brez uporabe žaljivk. Kot varuhinja in tudi osebno si prizadevam za strpno in spoštljivo komunikacijo.«

Pritožnikom je posredovala tudi kopijo 21. točke Poklicnih meril in načel novinarske etike:

"21 NAVZKRIŽNI OSEBNI INTERESI, PRAVICE IN DOLŽNOSTI

Novinarji, uredniki in drugi ustvarjalci radijskih in televizijskih programov s svojim javnim in političnim delovanjem, z dejavnostmi v prostem času, z zasebnimi posli in finančnimi interesi ne smejo zlorabiti položaja v RTV Slovenija, škodovati natančnosti, nepristranskosti in verodostojnosti programov RTV Slovenija, ogroziti ugleda in dobrega imena posameznikov ali celotnega javnega zavoda ter zaupanja poslušalcev in gledalcev v vsebino programov RTV Slovenija."«

Pošiljateljem je tudi sporočila, da v verižnem dopisovanju ne želi sodelovati in da pošiljanje copy paste sporočil razume kot zasipavanje varuhovega nabiralnika. Nekaj pritožnikov ji je sporočilo, da gre za zmotno razumevanje spletnega aktivizma.

Varuhinja je prejela tudi več odzivov z mnenji o objavah novinarjev na družbenih omrežjih, pri čemer so pošiljatelji poimensko izpostavljali različne programske ustvarjalce. Primer:

»Menim, da je RTV Slovenija nujno potreben medij, ki ga redno spremljam, saj verjamem v njegovo kakovost, kljub temu, da imam občutek, da je žal predvsem televizija v zadnjih letih malce zaostala za trendi. Pa vendar vsakodnevno gledam program RTV, ker enim, da je najbolj objektivni medij brez kapitalskih interesov, kot zasebne TV postaje (da ne omenjam strankarskih medijev). Zato pa me zelo žalostijo določene stvari ... Opažam, da nekatere novinarke na družbenih omrežjih konstantno objavljajo vsebino, ki nepristranskemu opazovalcu takoj daje slutiti, da so naklonjene levim vrednotam. Seveda imajo kot vsak pravico do osebnih prepričanj, vendar se mi zdi da glede na delo, ki ga opravljajo morajo ohranjati visoko stopnjo objektivnosti. To pa je težko doseči če si močno naklonjen določenim vrednotam. In kot gledalec močno dvomim v njihovo nepristranskost, še posebno zato, ker poročajo prav o politiki. Ne predstavljam si, da bi npr. nogometni sodnik v privatnem življenju močno navijal za npr. Maribor, nato pa na tekmi Maribor-Olimpija nepristransko sodil.« (M. S.)

»Sem zvest, a precej kritičen gledalec in poslušalec programov RTVSLO, ki je po mojem mnenju še vedno vrhunec slovenskega novinarstva, kakršno koli že to je. Idealno žal vsekakor ne. Zato me še toliko bolj zmoti, ko se javni medij - in njegovi zaposleni, sploh medijsko izpostavljeni novinarji in novinarke - iz mogoče povsem legitimnih razlogov sicer - začnejo obnašati malce preveč neprofesionalno in s tem

izgubljati videz nepristranskosti in objektivnosti, ki naj bi jo novinarji imeli. Žal v to lahko le verjamemo, ker 100% transparentnosti pač ni (npr ni razkritja konfliktov interesov, razkritja svetovnega nazora, ni jasno skomunicirana uredniška politika itd). Zadnje čase opažam na družbenih omrežjih Twitter & Facebook mogoče povsem zasebne zapise (objave, poobjabe) novinarjev in novinark RTVSLO, ..., ki nekako ne odražajo profesionalnosti in vsaj zbujajo sum na pristranskost in politično opredeljenost. Sploh ker imajo mnogi v svojem profilu tudi navedeno, da so novinarji / novinarke na javni RTVSLO.

Tudi če gre za povsem zasebno izražanje, pač to krni njihov profesionalni novinarski ugled. Enako kot npr zasebni zapisi lahko krnijo ugled sodniške ali tožilske ali druge funkcije nosilca funkcij ali uradnika (npr inšpektorja, policista itd), ki bi moral biti nepristranski in profesionalen. Pa morebiti kakšna njegova / njena nerodna zasebna izjava na družbenem omrežju pač omadežuje profesionalno funkcijo, ki jo opravlja.«
(G. M.)

Varuhinja je v odgovorih opisala dosedanja prizadevanja za ureditev področja in notranjo razpravo o tem, ki jo je sprožila že leta 2018, in je pripeljala tudi do skupne izjave s predsednico Sveta delavcev (poročilo za avgust 2018, str. 43) in sklepa Programskega sveta:

»Programski svet RTV Slovenija predlaga vodstvu RTV Slovenija, da v skladu s svojimi pristojnostmi, predvsem pa z dialogom in izobraževanjem, zaposlene pozove k odgovornemu in spoštljivemu delovanju na družbenih omrežjih kot to za prostočasne dejavnosti sodelavcev RTV Slovenija predvideva 21. točka Poklicnih meril in načel novinarske etike.« (PS RTV Slovenija, 17. 12. 2018)

Spomnila je tudi na mnenja, ki jih je že zapisala o tem, na primer junija 2018:

»Menim, da je verodostojnost ključna točka (poleg strokovnosti in kakovosti), na kateri se vzpostavlja zaupanje javnosti v RTV Slovenija. K verodostojnosti javnega medija pa pomembno prispevata odgovorna in dostojna javna komunikacija ter javna podoba zaposlenih, zlasti tistih, ki so obrazi in glasovi javnega medija. Podpiram transparentno in nedvoumno ureditev, ki bi veljala za vse zaposlene in sodelavce ter vnovič pozivam k pospešeni prenovi Poklicnih meril in načel novinarske etike ter Pravilnika o komuniciranju.«

V začetku leta 2020 so stekla izobraževanja za mlajše novinarje (gl. februarско poročilo str. 59), v okviru katerih je potekala tudi notranja razprava o odgovornem in dostojnem javnem nastopanju. Zaradi epidemije je bila načrtovana serija izobraževanj prekinjena.

Za neodvisno in kritično poročanje

Varuhinja je tudi v maju prejela več sporočil, v katerih so gledalci, poslušalci in bralci RTV-vsebin izrekli mnenja o vlogi novinarjev v družbi in komentirali javno polemiko o novinarski neodvisnosti.

»... podpiram novinarje nacionalnega radia in televizije in sem zadovoljen z njihovim poročanjem. Naj le stopajo na prste politikom z leve proti desni in obratno in kritično pišejo, če je to potrebno. Mene ne zanima ali je kdo levi ali desni, mene zanima le ali je pošten in dela za državljane.« **(N. Ž.)**

»V teh hudih časih pandemije, je edina vez z svetom vaša hiša in poročanje dobrih novinarjev, ki ne klonejo pritisku politike. Strankarski novinarji ne spadajo na javno RTV!« **(E. S.)**

»Želim ponovno izraziti vso podporo za kritično poročanje, kajti brez tega nam bo beseda demokracija odšla v arhiv. Pustiti določeni kasti oblastnikov, da lahko počnejo kar jim je ljubo, vodi v diktaturo. Zatorej so razumljivi vsi takšni ali drugačni napadi na delavce RTV Slovenija. Ne dajte se, kajti kaj pa nam potem še preostane. **(I. P.)**

»Pomembno je tudi, da slišimo smeh. Njega dni smo imeli "Satirično oko" na 3. programu TV, potem pa je izginilo. V informativnih oddajah se zgodi kakšna nerodnost in se voditelj spontano nasmeji. To je vrlina, ki v teh "zaprtih časih" pokaže, da smo ljudje in ne roboti. Ne dajte se.« **(I. P.)**

Upam, da ne boste »podlegli« raznim pritiskom sedanje vlade, posebej nekaterim njenim članom, ki s svojimi sprevrženimi dejanji postajajo že kar nevarni. Ne pišem le v svojem imenu, smo kar lepa družčina, predvsem upokoјencev, ki zdaj izmenjujemo stališča predvsem po telefonih. Mene so »zadolžili«, da vam pišem. Naj pripomnim še to, da večina, z mano vred, ni bila niti v prejšnji niti sedanji državi član NOBENE stranke. ... Vemo tudi, da so uspehi v tej korona krizi predvsem zasluga zdravnikov, vseh vas medijev, ki ste nas ažurno in ustrezno obveščali o situaciji in tako ozaveščenih državljanov. V sedanji »izolaciji« smo spremljali tudi tuje medije. Za primerjavo : ob tem, ko vas je naša vlada želela čimbolj onemogočiti je hrvaški notranji minister dnevno izražal pohvale medijem in zdravstvenim delavcem! Njihov »krizni stožer« je bil odlično organiziran. Niso se hvalili (kot naši ob vsaki priliki), da v »v prvih bojnih! vrstah delajo noč in dan v nemogočih razmerah«. **(Š. V.)**

Peticija proti plačevanju RTV prispevka

Varuhinja je v vednost prejela več sporočil, v katerih so jo pošiljatelji seznanjali s spletnimi kolumnami in drugimi zapisi o javnem mediju in novinarjih, z objavami na družbenih omrežjih in tudi s peticijo, ki je krožila po spletu, in sicer proti plačevanju RTV prispevka. Pošiljateljem je pojasnjevala, da vsebin, objavljenih v drugih medijih ne komentira. Tistim, ki so pisali, da ne želijo plačevati RTV prispevka, je podajala splošno pojasnilo:

»Pojasnjujem, da RTV-prispevka ne plačujete za gledanje posameznih televizijskih oddaj, poslušanje posameznih radijskih programov ali branje posameznih spletnih člankov, ampak za vsebine, dejavnosti in storitve celotnega javnega medijskega servisa. O tem si lahko več preberete na tej povezavi:

<https://www.rtv slo.si/varuh/pogosta-vprasanja/480111>.«

IV. VARUHINJA

Predstavitev letnega poročila Svetu delavcev

Varuhinja je 20. maja Svetu delavcev RTV Slovenija predstavila poročilo za leto 2019 in izzive, ki jih je mogoče izluščiti iz odzivov občinstva. Med drugim je spomnila na nerazumevanje vloge javnega medijskega servisa, ki se večkrat pokaže tudi v javni razpravi ali pa se od tam preslikava v kritične odzive. Primer so poenostavitve, da je RTV samo, ali predvsem televizija oz. da se RTV-prispevek plačuje za gledanje posameznih televizijskih programov. Na kratko je povzela tudi odzive, prejete v prvih štirih mesecih letošnjega leta, ki sta jih zaznamovala čas epidemije in zamenjave vlade. Predstavnikom zaposlenih je predlagala tudi nekaj iztočnic za notranjo razpravo, samorefleksijo in razmislek o vrednotah in odgovornosti javnega medija.

Člani Sveta so ob tej točki dnevnega reda sprejeli naslednji sklep:

»Svet delavcev se je seznanil z letnim poročilom varuhinje pravic gledalcev in poslušalcev za leto 2019. Vodstvo RTV Slovenija pozivamo, da še bolj pojasnjuje javnosti vlogo javnega servisa RTV Slovenija.«

PRILOGA

Priloga 1: O verskih obredih ob izteku epidemije

Odgovor avtorjev na očitke o pristranskosti prispevka na Prvem programu Radia Slovenija, objavljenega 6.5., ob 6.45

V prispevku avtorja preverjava upravičenost in regularnost poteze Slovenske škofovske konference, ki je odprla vrata cerkva in pričela z mašami in bogoslužji še pred odločitvijo vlade o sproščanju ukrepov zaradi epidemije novega koronavirusa. Sprašujeva se, ali je Cerkev s to potezo posegla na področje posvetnega in v sfero odločanja države, ali pa je njena poteza, kot je dejal tudi vladni govorec Jelko Kacin, v luči načela ločenosti cerkve od države ustrezna. Vprašanja, ki jih v prispevku odpirava, so vprašanja, ki se tičejo javnega interesa. Gre za vprašanja, ki osvetljujejo pristožnosti državnega in cerkvenega prava in vprašanja, ki prevprašujejo ustreznost ravnanja vlade pri zaježitvi epidemije.

V prispevku soočiva vse strani. Pravnika pri Slovenski škofovski konferenci dr. Andreja Nagliča, pravnika prof. dr. Rajka Pirnata s Pravne fakultete v Ljubljani in ustavnega pravnika, dr. Andraža Terška. Namenoma sva se odločila za dva neodvisna pravna strokovnjaka, ki sta ocenila potezo Cerkve in osvetlila razmerje med kanonskim pravom in pravnim redom Republike Slovenije. V prispevku sva iskala odgovor na vprašanje, kje se konča avtonomija Cerkve in kje se prične njena vpetost v veljavni pravni red naše države. Namenoma sva poiskala dve pravni mnenji, da ne bi prišlo do očitkov o izbiri zgolj enega strokovnjaka, ki bi lahko po mnenju kogarkoli dal pristranske strokovne odgovore.

Vprašanja dr. Nagliču so vprašanja, ki prevprašujejo potezo Slovenske škofovske konference. Vprašanj ne povzemava in strnjujeva, temveč jih puščava v izvorniku, kot so bila postavljena sogovorniku. V prispevku dr. Nagliču namenjava tudi največjo minutažo in puščava prostor, da na vprašanja odgovori. Odgovorov nisva vsebinsko krnila, ponekod le skrajšala zaradi omejene minutaže, kar pa je običaj pri pripravi vseh oddaj. Zgornjo trditev lahko podkrepiva tudi s številkami, v konkretnem prispevku je dr. Naglič govoril 2 minuti in 58 sekund; dr. Pirnat 1 minuto in 29 sekund, dr. Teršek 1 minuto in 24 sekund.

V zaključku izpostaviva domnevo, ki je ne navajava kot dejstvo. Izpostaviva pa z njo visok nivo korelacije med potezo Cerkve, ki ni presenetila le državljanov, temveč, glede na njen odziv, tudi vlado, ter nenadnimi ukrepi države za sprostitev nekaterih ukrepov za zaježitev epidemije. Namreč, nič ni dalo slutiti, da bi vlada lahko ukrepe sprostila že pred prazniki. Sprostitev vseh glavnih ukrepov je napovedovala za čas po praznikih. Kot je napovedovala, naj bi jih izvajala v skladu z rezultati nacionalne preiskave o obolevnosti prebivalstva s covidom-19 (rezultate naj bi pričakali po praznikih) in skrbjo vladne strokovne skupine, da bi se ljudje, če bi bili ukrepi sproščeni prehitro, med prazniki prekomerno družili. Glede na kronološko sosledje dogodkov in ukrepov torej obstaja verjetnost, da se je vlada odločila za nenadno rahljanje ukrepov prav zaradi poteze Cerkve. Ker se ji je bala nasprotovati ali pa ji ni želela oponirati in stopiti z njo v konflikt.

Z izpostavitvijo te povezave sva želela opozoriti na naslednje. Če je država namreč dopustila, da na sprejetje ali pa opustitev ukrepov za boj proti epidemiji vplivajo nestrokovne organizacije, ki nimajo z epidemiološko znanostjo ničesar skupnega in ne sodelujejo v strokovni vladni skupini, je ogrozila zdravje in življenja državljanov. Ne glede na to, kakšne ukrepe za prisostvovanje pri mašah in drugih obredih je Cerkev predpisala v svojih notranjih protokolih.

In nenazadnje, ne gre za Cerkev. Enako opozorilo bi moralo veljati za katerokoli drugo združenje, organizacijo ali društvo, ki ne deluje v skladu s splošnimi določili in ukrepi vladne strokovne skupine.

Najin prispevek je utemeljen na izjavah relevantnih sogovornikov in ni plod najine domišljije, kot navaja poslušalka in ne vidiva, v katerem delu je prispevek žaljiv in podcenjujoč do poslušalcev. Če se nek poslušalec z delom vsebine prispevka ne strinja, to ni enako kot kvalificirana žalitev.

Naloga novinarja je opazovati dogajanje v družbi, dogodke interpretirati in opažanja posredovati javnosti. Zlasti dogodke, ki so v javnem interesu. In ravnanje države je v javnem interesu. Sploh ravnanje, ki v času epidemije lahko vpliva na življenje in zdravje njenih državljanov. Dvom in kritični um sta osnova in nujno potrebna za uspešno novinarsko delo.

Novinarja za pripravljenim prispevkom stojiva.

Peter Močnik

Bojan Leskovec

Priloga 2: Objava RTV-vsebine na portalu drugega medija

Povzetek zadeve Ali lahko novinar RTV-ja piše za drug medij?, varuhinjinino poročilo za september 2019, str. 32

Povod je bila pritožba glede objave programske vsebine RTV Slovenija v zasebnem mediju, in sicer podrobnega opisa oddaje TV Slovenija Pričevalci na portalu Nove24TV. Pritožnik je menil, da je takšna praksa »najmanj neokusna, če že ni protipravna«. Kot posebej problematično je izpostavil dejstvo, da je članek povezal »delo, ki ga z RTV naročnino plačujemo državljani«. Zanimalo ga je, ali je takšno ravnanje v skladu s programskimi načeli zavoda RTV in s protikonkurenčno klavzulo v pogodbi o zaposlitvi«.

Živa Emeršič, odgovorna urednica Kulturno-umetniškega programa, je med drugim pojasnila: (poudarek):

»Načeloma velja, da mora vsak novinar imeti dovoljenje svojega nadrejenega urednika, da lahko dela karkoli izven matične hiše, če pa gre za promocijo oddaje, kot je bilo v tem primeru, pa te omejitve ni. Nova24TV je promocijsko besedilo o vsebini konkretne oddaje Pričevalci povzela po drugih medijih, ime avtorja oddaje pa so pod članek (kot avtorja članka na svoji strani) podpisali brez njegove vednosti.«

V **pravnem mnenju**, ki ga je pridobilo vodstvo RTV-ja, je bilo zapisano, da zaposleni ni kršil konkurenčne klavzule.

Varuhinja je dodala **MNENJE** na načelni ravni in omenila tudi druge podobne ali sorodne primere, s katerimi se srečuje prek pritožb.

»Menim, da bi **moral biti promocijski postopek enak pri vseh televizijskih (in radijskih) oddajah, torej strokovno voden, organiziran, medsebojno primerljiv in poenoten**. Menim tudi, da bi bilo treba delovati tako, da bi bilo stihijskega in personalnega promoviranja vsebin ali oddaj čim manj. Tako zaradi dilem, ki se lahko porodijo občinstvu ob neki nejasni objavi, kot zaradi "sledljivosti" objav promocijskega besedila oz. ustreznega odzivanja ob napakah ali v primerih, če nek medij besedilo nepooblaščno objavi kot avtorski članek, s podpisom avtorja oddaje. V konkretnem primeru tudi menim, da bi morda kazalo v Pisarni za avtorske pravice RTV Slovenija preveriti, kaj pomeni, če se promocijsko besedilo RTV Slovenija reproducira kot avtorski članek nekega zasebnega medija.

Dodajam informacijo, kako je tematika opredeljena v Poklicnih merilih in načelih novinarske etike RTV Slovenija. V poglavju z naslovom 21 NAVZKRIŽNI OSEBNI INTERESI, PRAVICE IN DOLŽNOSTI je zapisano, česa ustvarjalcem programskih vsebin ni dovoljeno početi zunaj RTV Slovenija - od nepooblaščne uporabe vsebin, ki nastanejo v okviru Zavoda ("Nihče nima pravice nepooblaščno uporabljati imena, podatkov, intelektualne lastnine, delovnih in osnovnih sredstev RTV Slovenija za zasebno rabo, pridobivanje dodatnega zaslužka ali koristi kogar koli drugega.") do

sodelovanja z drugimi mediji ("Delavci RTV Slovenija v svojem prostem času ne smejo sodelovati s konkurenčnimi podjetji enake dejavnosti, če bi s tem škodovali ugledu in interesom RTV Slovenija.")

Kot razumem to poglavje, **velja predvsem načelo vnaprejšnjega dogovora z nadrejenimi, in sicer za vse profitno ali neprofitno javno delovanje, v katerem se zunaj RTV Slovenija uporablja znanje, pridobljeno v okviru RTV.**

Ko gre za novinarje, poznamo denimo primere pisanja kolumn, analiz ali prilog za tiskane medije, pisanje gesel za leksikone ali biografije, predavanja in vodenje delavnic, zelo pogosti pa so tudi primeri, ko na javnih dogodkih - predstavitev knjig, okroglih mizah itd. - nastopajo kot moderatorji ali povezovalci. Menim, da bi v vseh tovrstnih primerih, kakor tudi v primerih, ko gre za promocijo vsebin/oddaje/dejavnosti RTV Slovenija, morali dosledno slediti načelu dogovora z odgovornim urednikom oz. vodjo. Še zlasti je to nujno, ko gre za nastopanje ali predstavljanje ali podpisovanje v vlogi novinarja RTV Slovenija.

S sorodno zadevo sem se kot varuhinja srečala v začetku lanskega leta, ko mi je bilo zastavljeno vprašanje, ali gre v primeru, ko novinar RTV Slovenija vodi neko prireditev, lahko za nasprotje interesov. Takrat je vodja Službe za komuniciranje Polonca Komar napovedala, da bo to področje podrobno urejeno s pravilnikom o komuniciranju, ki ga bodo pripravili v njihovi službi (poročilo za marec 2018, str. 47). **Kot varuhinja močno podpiram pripravo in uveljavitev takšnega pravilnika, tudi zaradi številnih dilem, ki se porajajo ob objavah novinarjev ter drugih sodelavcev in zaposlenih na RTV Slovenija na družbenih omrežjih. O tem sem prejela že veliko odzivov, predvsem z vidika ločnice med zasebnim in javnim delovanje.** Kot varuhinja sem v povezavi s tem vodstvo večkrat pozvala, naj spodbudi pripravo pravil, predvsem pa izpelje strokovno razpravo in izobraževanje o primerjalni praksi v drugih javnih medijih v Evropi. Kot vem, je britanski javni medijski servis BBC prav to poletje dopolnil poklicna merila v delu, ki se nanaša na različne oblike javnega delovanja posameznih skupin zaposlenih. Menim, da konkretna določila prispevajo k transparentnosti ter dobrim in odgovornim (uredniškim in novinarskim) odločitvam glede ravnanj, ki lahko potencialno škodijo ugledu inštitucije in njeni podobi nepristranskega in kredibilnega medija. Poklicna merila in načela novinarske etike RTV Slovenija so nespremenjena od leta 2000, ko so bila sprejeta. Prenavljajo se že dalj časa, želela bi si, da bi jih prenovili in uveljavili čim prej.«

Varuhinja je zapisala tudi PRIPOROČILA:

»Odgovornim urednikom priporočam, da **vztrajajo pri načelu informiranosti, da so torej s takšnimi dejavnostmi svojih sodelavcev, ki bi se lahko kakor koli odražale pri rednem delu, vsaj seznanjeni**, tako pri zaposlenih kot pri tistih, ki imajo drugačne pogodbe o sodelovanju.

Zlasti **objave v različnih medijih, ki jih je mogoče razumeti kot promocijo vsebin/oddaje/dejavnosti RTV Slovenija, naj potekajo v dogovoru med uredniki in programskimi ustvarjalci.**

Vodstvu bom vnovič priporočila, **naj pospeši prenovo Poklicnih meril in načel novinarske etike**, ki poteka od jeseni 2016 in še ni pri kraju. Menim, da bi bilo posebej nujno osvežiti in novi stvarnosti prilagoditi 21. točko Poklicnih meril in načel novinarske etike, saj je zdaj veljavni dokument nastal leta 2000, ko interneta in drugih sodobnih oblik javnega komuniciranja še nismo poznali.

Kot varuhinja bom sodelovala v sleherni tovrstni notranji razpravi, tudi s predlogi in pobudami, tako kot doslej.«

Na izredno dodatno vprašanje pritožnika, ali so bila s takšno objavo kršena programska načela javnega zavoda, je **varuhinja** odgovorila, da je po njenem mnenju mogoče pritožbo obravnavati le na splošni ravni in ne izolirano od sorodnih primerov.

»Menim, da izkoriščam vse varuhu dostopne kanale za opozarjanje na vse oblike delovanj, ki bi jih lahko razumeli kot kršitve načel nepristranskosti, neodvisnosti, verodostojnosti in izogibanja nasprotju interesov, kot so zapisani v Programskih standardih in Poklicnih merilih in načelih novinarske etike.

Da bi ugotavljali konkretne kršitve, potrebujemo jasna pravila, na podlagi katerih je mogoče vzpostaviti prakso.

S tem namenom spodbujam notranjo razpravo, prenovo Poklicnih meril in oblikovanje ustreznega pravilnika, kot ga poznajo tudi drugi javni mediji.

Programske ustvarjalce pozivam k odgovornemu javnemu delovanju.

Skupaj s predsednico Sveta delavcev sem vodstvo RTV Slovenija pred več kot letom (in tudi še pozneje) formalno pozvala, naj se zadeve loti vsaj z izobraževanji, delavnicami in spoznavanjem tujih praks. Na moj predlog je vodstvo k takšnemu ravnanju pozval tudi Programski svet, s posebnim sklepom.

Tudi na podlagi vaše pritožbe, v kateri izražate skrb za nepristranskost, neodvisnost in kredibilnost javnega medija, bodo vsi pristojni (uredniki, vodstvo) in tudi sodelujoči v programskem nadzoru (člani PS) še enkrat seznanjeni z resnimi dilemami s tega področja, z mojim mnenjem in priporočili. Menim, da bo s tem tudi dosežen namen: vnovičen začetek razprave.«

Varuhinja je v korespondenci navedla tudi nekaj vprašanj o javnem delovanju programskih ustvarjalcev, na katera ni jasnih odgovorov:

→ **Kaj je programskim ustvarjalcem in zaposlenim na RTV dovoljeno in kaj ne, ali smejo ob opravljanju svojega dela v javnem mediju povezovati, snovati in voditi dogodke, pisati analize in članke za raznovrstne tiskane ali spletne medije doma in**

po svetu, nastopati na javnih prireditvah ali celo v oglasih, opravljati sorodno delo prek espejev? Kakšne so omejitve?

- **Kdaj – če sploh – je lahko glas in/ali obraz javnega medija tudi glas in/ali obraz neke komercialne oglasne/promocijske kampanj?**
- **Ali imajo lahko programski ustvarjalci svoje vloge in bloge in kanale na družbenih omrežjih, tudi o enakih tematikah, kot jih poklicno pokrivajo v javnem mediju? Kako se pri tem zagotavlja nepristranskost? Kje so omejitve pri takšnem delovanju?**
- **Kako je z objavami na družbenih omrežjih, kaj je še zasebno in kaj je že javno, kaj je prav in kaj narobe?**
- **Kako naj v svojem prostem času oz. ob rednem opravljanju svojega dela na RTV Slovenija v javni sferi delujejo tako, da ne bodo kompromitirali svoje profesionalne vloge v javnem mediju (in s tem tudi javni medij v celoti)?**
- **Kako lahko s prostočasnim aktivnim družbenim življenjem in javno prepoznavnostjo morda tudi prispevajo k promociji svojih RTV stvaritev in javnega medija v celoti?**

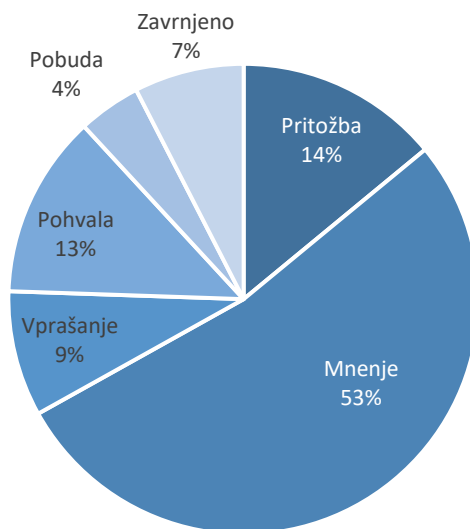
Z vsemi dilemami in celotno korespondenco je varuhinja seznanila vodstvo RTV Slovenija. Za sodelovanje v razmisleku o ureditvi področja na ravni Zavoda je zaprosila tudi predsednico Sveta delavcev RTV Slovenij **Petro Bezjak** in strokovnjakinjo za področje integritete in transparentnost poslovanja **Simono Habič**.

STATISTIKA

	MAJ 2020	APRIL 2020	MAJ 2019
TELEVIZIJA SLOVENIJA			
SKUPAJ	156	140	78
Informativni program	112	101	40
Kulturno umetniški program	23	17	5
Razvedrilni program	1	5	8
Športni program	1	0	9
Program plus	4	2	8
Ostalo	15	15	8
REGIONALNI CENTER / TV program	3	0	1
Televizija Koper	3	0	0
Televizija Maribor	0	0	1
RADIO SLOVENIJA			
SKUPAJ	9	19	7
Radio Prvi	6	17	2
Val 202	2	0	2
Ars	1	1	0
Koper	0	0	1
Radio SI	0	0	0
Ostalo	0	1	2
MMC			
SKUPAJ	24	20	20
Novinarske vsebine	8	9	5
Uporabniške vsebine	12	11	9
Storitve	4	0	6
PROGRAMI ZA NARODNOSTNI MANJŠINI			
SKUPAJ	2	3	0
Radio Capodistria	2	2	0
MMR	0	1	0
RTV SLOVENIJA			
SKUPAJ	84	73	41
Jezikovna kultura	9	6	6
Oglaševanje	2	0	0
Dostopnost in prilagojeni programi	2	4	0
RTV prispevek	2	1	4
Tehnične zadeve	5	2	4
RTV SLO - splošno	42	21	9
Programski svet	0	0	0
Varuhinja	1	4	1
Ostalo	0	2	0
Zavrnjena obravnava	21	33	17
VSI ODZIVI	278	255	147

Statistika po vrsti odziva

SKUPAJ	278
Pritožba	39
Mnenje	147
Vprašanje	24
Pohvala	35
Pobuda	12
Zavrjneno	21

SKUPAJ	278
Elektronska pošta	200
Spletni obrazec	25
Pismo	2
Telefon	50
Na pobudo varuha	1

